

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.06 108. ÅRGANG 03.05.22 - 16.08.22

**PÅ BUSS NUMMER 3 KAN DU TREFFE
PÅ EN BUSSJÅFØR LITT UTENOM DET
VANLIGE: PER-DAGFINN PETTERSEN.**

GRATIS

— med hjerte for lærerstudenter

Barnehagelærer • Faglærer • Grunnskolelærer • Lektor
Pedagogikk • PPU • Spesialpedagogikk • Yrkesfaglærer

Send **PS** til **02014**
og bli medlem i dag.
Gratis medlemskap!

pedagogstudentene.no

6

SOMMERJOBB:

Studenter ved NTNU må selv
organisere tolv uker praksis før de
kan skrive master.

18

HÅR PÅ CAMPUS:

Vi presenterer trondheimsstudentenes
hårfrisyrer og gir tips til hvordan man
bør ta vare på håret sitt.

28

USUNN IDRETT:

Studenter forteller om en
oppslukende satsning mot
toppidretten.

50

NM I KORPS:

Våre korpsanmeldere kommer med
en slående dom over Trondheims
kebab.

53

BRENN.:

Rockeduoen brenn. prater om livet
og musikken etter pandemien

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Lea Luvland Longva
– Tlf: 90700251
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Ingrid Ekern – Tlf: 41204883
avisredaktor@studentmediene.no

Erlend Gylver – Tlf: 48289258
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Oda Eriksen Haugland
– Tlf: 480 76 827
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Oda Mo Eikefet
redaksjonssjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Rasmus Liljeholm Hallan – Tlf: 41232393
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Linn Holst-Dyrnes
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Vilde Marie Steen Angell
nyhetsredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER NYHET
Veronica Farshchian
veronicafa@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Idunn Sørensen
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Ayne Kifle Assefa Aalen
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Guro Underdal Hermansen
kulturredaktor@studentmediene.no

FORSKNING- OG
FORBRUKERREDAKTØR
Britta Benz
foforedaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Roar Høiby Brakstad
sportsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Øyvind Soldal Rasmussen
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Kristian Marcellus Storehaug
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Sofija Ruta Kornhubere
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Kirsti Jacobsen
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Amanda Hytten Bjørknes (sjef), Benedikt
Erikstad Javorovic, Idunn Sørensen, Jenny
Westrum-Rein, Marte Sæter Ottesen, Cecilie
Bjørnsdatter Raustein, Margret Meek,
Marthe Bjørva, Sigrid Solheim

GRAFIKERE
Emma Shang Hansen (5-16), Olivie
Roupe/Ariadne Aabakken (17-27), Emil
Moberg Værnes (28-41), Jesper Hustad (42-
52), Sofija Ruta Kornhubere (53-65)

KORREKTUR
Cecilie Bjørnsdatter Raustein (sjef)

FORSIDE
Victoria Stenshagen, Tallak Lie

En generasjon holder hvis det er for mye innvål.

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondhjem, som står uten redaksjonelt ansvar.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

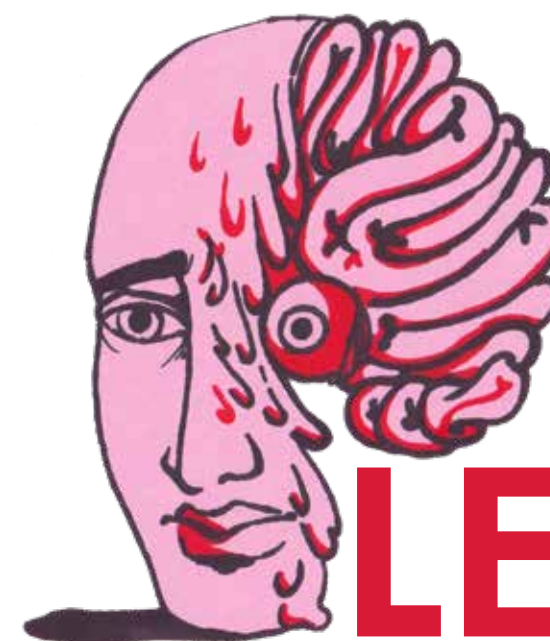
STUDENT?

MILJØBEVISST?

SKAFF
PENSUM
BRUKT

Norges største markedsplass for
kjøp og salg av brukt pensum

LEDER

Det må bli slutt på tomme ord

INGRID EKERN
**NESTLEDER
I UNDER DUSKEN**

ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Begge rapportene fra koronakommisjonen viste at studenter og unge voksne var blant de som ble rammet hardest gjennom to år med nedstengning. Kommisjonsleder Egil Matsen beskrev «urovekkende tendenser» i kjølvannet av pandemien, blant annet et stadig økende antall barn, unge og studenter som trenger psykisk helsehjelp. De fulle konsekvensene av pandemien er ennå ikke kjent, men det er åpenbart at det å bli satt i et sosialt fengsel på sin egen hybel ikke er sunt for noen. Det er lettere å stenge ned landet når man har en stor enebolig og hytte på Skeikampen.

Pandemien har fungert som en katalysator for eksisterende problemer hos unge. At det ikke står bra til med studentenes psykiske helse var allerede et tema før landet stengte ned våren 2020. Ideelt sett hadde pandemien tvunget politikerne våre til å ta grep om alle utfordringene som møter

dagens studenter. Det har ikke skjedd. Studiestøtten økes ikke, til tross for stigende inflasjon og redusert kjøpekraft. Det er fortsatt en uholdbar lang ventetid for å få psykisk helsehjelp.

Samtidig fortsetter rapport etter rapport å konkludere med at studentenes situasjon ikke er god nok. Vi nå er i en situasjon der vi ikke lenger føler vi kan stole på våre politiske ledere når det kommer til sosial og økonomisk trygghet. Det er fortsatt første året til ny regjering som allerede har vært preget av ustabilitet og mistillit, men det er ikke for sent for Støre og resten av hans regjering å ta grep om studentenes situasjon. Vi oppfordrer derfor den sittende regjeringen til å slutte med bruken av tomme ord og faktisk begynne å prioritere helsen til fremtidens arbeidstakere. Når tallene er såpass tydelige som de er, er det på tide for studentene å kreve å bli sett og hørt.

TIDSKLEMME:
Sivilingeniørstudent
Sverre Fagerås
synes det er kjøpt at
studentene har så
dårlig tilgang på
informasjon.

Studenter ved Gløshaugen frykter å måtte utsette masteren.

NYTTIG
ERFARING: Elise
Brandsvik Skeide
sier hun har hatt
stort utbytte av
sin jobb ved
arkitektkontor, og
også at jobb på
byggeplass gir
verdifulle erfaringer
for fremtidige
arkitekter.

Arkitekt- og sivilingeniørstudenter melder om lite informasjon og utfordringer knyttet til å oppfylle krav om tolv uker arbeidslivserfaring. NTNU gjennomfører pilotordning der praksis gir studiepoeng.

TEKST: Idun Syvertsen og Dina Bovim
ILLUSTRASJON: Siri Frøystein | FOTO: Torstein Olav Eriksen

På arkitekt- og sivilingeniørutdanningene ved NTNU er det krav om at studentene fullfører tolv uker med arbeidslivserfaring før de kan starte på masteroppgaven. I motsetning til andre studier, der praksis er en del av utdanningsløpet, opplever disse studentene at de selv må sørge for å finne seg en «praksis»-stilling. Uten hjelp eller støtte fra universitetet.

På grunn av kravene som stilles til hvordan denne arbeidslivserfaringen for sivilingeniørstudenter skal gjennomføres, slik disse er spesifisert på NTNUs egne sider, vil deltidsstillinger som regel ikke kvalifisere. Dette betyr igjen at de fleste studenter i realiteten må gjennomføre arbeidet i løpet av sommerferien.

Til tross for at kravene gjelder masterstudier som varer over fem år, opplever studenter at det blir knapt med tid. Dersom studentene vil fullføre studiet på normert tid, forutsetter dette at de skaffer seg en jobb som tilfredsstiller kravene i minst to av fire sommerferier i løpet av studietiden.

En sommer for lite?

En av sivilingeniørstudentene som har opplevd utfordringer knyttet til kravet om arbeidslivserfaring er Sverre Fagerås. Han går sitt fjerde år på elektronisk systemdesign og innovasjon. Vi ringte Fagerås, som forteller engasjert om hans opplevelse

med å bytte universitet for å ta master ved NTNU.

Fagerås forteller at han ikke tok bachelorgrad ved NTNU, og at han ikke var klar over kravet om arbeidslivserfaring før han begynte på sin toårige master i høst.

– Det er ikke så altfor lenge siden jeg fikk vite om det. Det var en medstudent som fortalte meg om kravet i vår.

Under intervjuet trodde Fagerås at det var krav om tolv uker med relevant arbeid. Etter at Under Dusken tok kontakt med NTNU, har det kommet fram at toårige masterprogram kun krever seks uker arbeidslivserfaring.

Ifølge Fagerås har informasjonsprosessen vært altfor dårlig, og det var ingen fra fakultetet som fortalte om kravet om arbeidslivserfaring.

– Informasjon fra fakultetet burde være mer synlig for studenter. På nettsidene er kravene dårlig formulert, og vi studenter burde fått mer hjelp til å finne praksisplasser, sier Fagerås.

Fagerås jobber nå med å finne en sommerjobb.

– Jeg må bare ta det litt som det kommer og håpe på det beste, sier han.

– Kan komme endringer i kravene

Professor Mads Nygård ved Institutt for datateknologi og informatikk er leder for Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen (FUS) ved →

NTNU. Han forteller at kravet om arbeidslivserfaring har vært en del av sivilingeniør- og arkitektutdanningen i «alle» år, også lenge før gamle NTH ble til NTNU.

– Kravet om lengden på arbeidslivserfaringen har blitt redusert gjennom historien, og er nå på tolv uker for femårige programmer. Målet med ordningen er blant annet å gi studentene erfaring som arbeidstaker i en organisert virksomhet, bidra til bedre innsikt i sivilingeniørens og arkitektens rolle, øke motivasjonen i studiet, samt øke forståelsen for arbeidslivsrelevansen i utdanningen, forteller Nygård.

Han forteller videre at praksis fra arbeidslivet i varierende grad er en del av teknologiutdanninger i både inn- og utland.

– Ved noen studiesteder er det en sentral del av den pedagogiske modellen. Andre har praksis mer eller mindre integrert i studiet, mens noen ikke har praksis i det hele tatt. I nasjonal rammeplan for treårig ingeniørutdanning åpnes det for praksis, men det er ikke et krav, og NTNUs treårige ingeniørstudier har det ikke. Så her er det ingen fasit, forklarer Nygård.

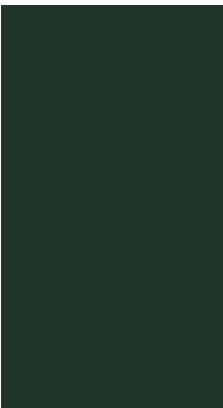
Nygård sier at det kan være aktuelt å endre utformingen av kravene for arbeidslivserfaring, for eksempel det at dagens regler ofte ikke godkjenner deltidsjobb som en del av studiene.

– En del av «praksisen» er å få generell erfaring som arbeidstaker. Å pålegge en student med mye deltids erfaring å jobbe fulltid noen uker for å få generell arbeidslivserfaring kan virke urimelig. Vi ser at dagens ordning har sine svake sider, og dette er nok én av dem.

Vurderer å gi studiepoeng for praksis

Når det kommer til den studierelevante delen av kravet om arbeidslivserfaring, og det begrensede antallet slike jobber i sirkulasjon, sier Nygård at NTNU ikke kan garantere at det er nok jobber til alle studentene.

– Vi ser at muligheten for å få sommerjobb varierer over tid på grunn av konjunktursvingninger, og det kan også være store forskjeller i ulike bransjer. Koronapandemien førte til unntakstilstand på dette området, og NTNU har derfor de siste tre årene redusert kravene til både relevant og annen type arbeidslivserfaring.

Studenter har ulike forutsetninger for å klare oppfylle kravene i løpet av normert studietid, og kontakter i form av for eksempel familievenner kan være avgjørende for å få tak i en relevant sommerjobb. Er det greit at det er sånn?

– Da er vi inne på en annen side av dagens ordning som kan slå uheldig ut. FUS har diskutert alternative løsninger for «praksis» over tid, og vi gjennomfører nå en pilotordning ved energi og miljø-programmet der praksis inngår i et emne og gir studiepoeng, sier Nygård.

Han forteller at erfaringene fra pilotprogrammet så langt er gode, men at det gjenstår en evaluering før dette eventuelt kan rulles ut til andre programmer.

Nygård trekker også fram den nylig fremlagte sluttrapporten fra prosjektet Fremtidens teknologistudier (FTS), som peker på praksis som en viktig læringsaktivitet for å styrke arbeidslivsrelevansen. Han forteller at prosjektet har anbefalt NTNU å innføre valgfri praksis med studiepoeng i alle sine teknologiprogrammer.

Kan likevel skrive master

På spørsmål om hva som skjer med studenter som ikke oppfyller kravene

før de skal skrive master, svarer Nygård dette:

– Vi sitter ikke på noen sentral oversikt over hvor mange dette gjelder, men vi vet at en del studenter ikke har oppfylt kravet om nok arbeidslivserfaring før de starter på masteroppgaven. I noen tilfeller inngår man en avtale om at dette kan tas etterpå. Her er det nok noe variasjon i hvordan fakultetene håndterer slike saker.

Studenter melder om at det informeres for dårlig om dette, og at enkelte går i flere år uten å vite om dette og da blir sittende i en stressende situasjon der de har kort tid på seg til å oppfylle kravene. Hva synes dere om det?

– At slike situasjoner oppstår, er selvsagt uheldig, og her er det viktig at studieprogrammene informerer sine studenter så tidlig som mulig, gjerne allerede på immatrikuleringsdagen eller i løpet av den første uken på studiet.

FORBEDRINGSPOTENSIALE: Fagerås forespur at fakultetet kan bli bedre på kommunikasjon med studentene.

Han legger til at det har vært luftet et forslag om å legge inn informasjon om krav til arbeidslivserfaring og antall uker godkjent i Studentweb, slik at den enkelte kan se hvordan de ligger an.

– Blir et stressmoment for mange

For arkitektstudentene er kravene enda strengere enn på sivilingeniør-programmene: For dem stilles det krav om at studentene får erfaring fra byggeplass eller tilsvarende. Dette kreves i tillegg til å ha jobbet på arkitekt- eller byggesakskontor. Under Dusken erfarer at det er høy konkurranse om disse jobbene, og har også tidligere skrevet om at studenter sliter med å oppfylle kravene.

Før jul gjorde Elise Brandsvik Skeide seg ferdig med tre og et halvt år på arkitektstudiet. Akkurat nå har hun permisjon fra studiet og jobber for et murerfirma. Når Under Dusken møter henne, er hun derfor ikledd

arbeidsantrekk, og hun forteller at hun trives godt i jobben.

Skeide forteller at kravet om tolv ukers arbeidslivserfaring har ordnet seg for henne. Hun har en annen bakgrunn enn mange på studiet og fikk godkjent at fagutdanning kunne innfri kravet om seks uker på byggeplass. I tillegg fikk hun ordnet seg en sommerjobb på et arkitektkontor i hjembygda Ulsteinvik.

– Jeg er veldig glad for at alt ordnet seg så greit for meg. Jeg vet at dette ender opp med å bli et stressmoment for mange. Jeg fikk jobben gjennom en venn av familien, og det er jo ikke alle som er så heldige at de tilfeldigvis har en familievenn på et arkitektkontor, utdyper Skeide.

Skeide forteller at mange bruker mye tid på å finne jobb for å oppfylle kravene, og at flere opplever å jobbe mye med søknader som de ikke en gang får svar på.

– Vi får ingen opplæring på studiet knyttet til det praktiske rundt det å →

EGEN PLATTFORM: Arkitektstudent Elise Brandsvik Skeide ønsker seg en egen plattform der studenter kan finne informasjon og utveksle erfaring om arbeidslivspraksis.

søke jobb i arkitektbransjen, og heller ikke noe hjelp fra NTNU med å skaffe praksisplass.

Hun forteller at det er litt annerledes å søke jobb som arkitekt, der du blant annet må sette sammen en portefølje, i tillegg til at mange av de mindre arkitektkontorene ikke lyser ut stillinger.

– Du må selv kontakte dem og spørre om de har behov for en praktikant, og det er ikke alltid så lett som student å ha oversikt over de mange små arkitektkontorene der ute.

Det finnes ikke noen oversikt over hvilke arkitektkontorer som skal ha praktikant, sier Skeide.

Ønsker egen plattform

Skeide tror det kunne vært hensiktsmessig med en egen plattform der studenter kan komme i kontakt med arkitektkontor og byggeselskaper som tilbyr praksisplass.

– Deterikkeideelt at fulltidsstudenter skal bruke så mye tid på å skrive søknader. Jeg vet at de har en sånn plattform i andre land, og jeg tror det kunne forenklet prosessen betraktelig.

Hun trekker fram NTNUs plattform for informasjon om utveksling, og ønsker seg noe lignende for praksis.

– Det hadde vært veldig nyttig å ha en slik plattform for å finne informasjon og dele erfaringer. Det er jo litt paradoksalt at det er så mye mer informasjon å finne om frivillig utveksling, enn om arbeidslivserfaringen som er et formelt krav på studiet, sier Skeide.

Verdifull erfaring, men etterspør bedre organisering

Skeide understreker at hun har hatt stort utbytte av sin «praksis»-periode, og at hun generelt er positiv til læringspotensialet ved ordningen.

– Jeg vet at det er en del som synes ordningen er slitsom, men jeg tror man kan lære mye og ha god nytte av den

Dette er NTNUs krav om arbeidslivserfaring:

For arkitektstudenter:

Krav om tolv uker arbeidslivserfaring, der seks uker skal være praktisk arbeid knyttet til utførelse av byggarbeider på byggeplass eller i byggehall, verksted eller produksjonsbedrift i byggebransjen. Resten av ukene kan være arbeid som arkitektpraktikant ved arkitektkontor, byggesaks-kontor, byplankontor og liknende.

For sivilingeniørstudenter:

Krav om tolv uker arbeidslivserfaring, der minst seks uker skal være faglig relevant arbeid for det aktuelle studieprogrammet. For å telle mot kravet må arbeidet gå over minst to uker, og stillingen må være på minst femti prosent.

erfaringen senere i arbeidslivet. Men det virker ikke som NTNU har helt klart for seg hva de ønsker å oppnå med dette praksiskravet.

Hun ønsker seg mer og tydeligere informasjon fra NTNU, og sier at det er vanskelig å få svar, selv når man tar kontakt direkte.

– Det virker som de er litt underbemannet i forhold til antall studenter.

Hun tror flere studenter ender opp med å ta et «friår» for å ordne med praksis, og foreslår at man heller utvider studieplanen med et ekstra semester.

– Med et semester til hadde det blitt mer tid til praksis, samt opplæring innen praktiske ting som vi trenger når vi skal ut i arbeidslivet. Det hadde kanskje vært en bedre løsning enn å forvente at studentene på egen hånd skal fikse tolv uker praksis på byggeplass og arkitektkontor i løpet av fire sommerferier, sier Skeide.

– Studentene må skaffe seg arbeid på egen hånd:

Fakultetet for arkitektur og design har blitt forelagt kritikken av ordningen med arbeidslivserfaring, men har ikke svart på Under Duskens spørsmål om saken. I stedet har de gjennom sin kommunikasjonsrådgiver Kathinka B. Høyden kommet med en uttalelse til Under Dusken. I uttalelsen heter det at hensikten med ordningen er å gi studentene praktisk forståelse

av håndverksmessig utførelse og erfaring fra samarbeid mellom ulike profesjonelle aktører i byggebransjen.

– Dette kan i neste omgang gi økt motivasjon og kompetanse til å prosjektere løsninger som er gjennomførbare, samt til å forstå fagsjargong og hva som oppleves som viktig for ulike aktører i et byggeprosjekt.

– Studentene må skaffe seg arbeid på egen hånd. Arbeidslivserfaring fra Norge og utlandet, skaffet både før og etter påbegynt studium, godkjennes på lik linje. Relevant arbeid som lærling kan godkjennes, skriver Høyden.

Høyden skriver videre at arkitektstudiet er et profesjonsfag, og en god del av opplæringen handler om å lære gjennom å praktisere.

– Praksisen kan betraktes som mer relevant enn noen gang, siden inntakskravene kun belønner teoretiske fag, og at studentene i liten grad har hatt berøring med praktisk utøvelse (praktisk-estetiske fag/håndverksfag eller arbeidslivserfaring). Vi setter ingen formelle krav til dette.

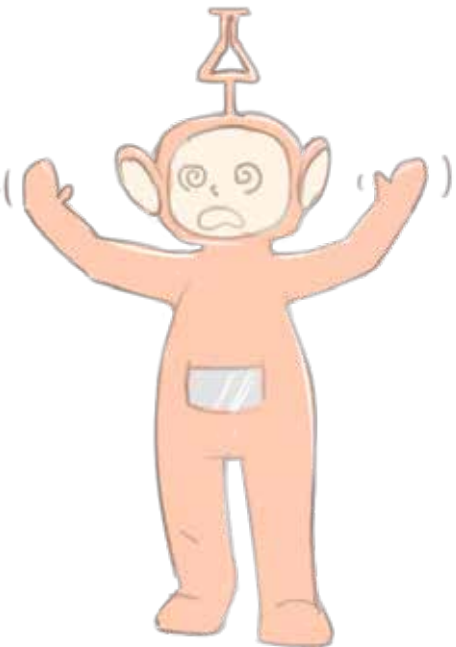
Høyden skriver at de informerer om kravet om arbeidslivserfaring underveis i det første prosjekteringsfaget alle arkitektstudentene tar, og i introduksjonen ved semesterstart.

– Vi har også tatt opp tema om arbeidslivserfaring på møter med arkitektstudenter i møteserien «Åpent

forum» de siste to årene. Dette er noe vi vil fortsette med til høsten, skriver Høyden.

Høyden skriver at NTNU har en egen samleside om praksis og arbeidslivserfaring, der det står oppdatert informasjon om krav om arbeidslivserfaring på arkitektur spesifikt, samt innvilgede fritak grunnet pandemien.

– Studenter må også etter eget initiativ sette seg inn i studieplanen, avslutter Høyden. **UD**

Kommentar:

Krise gir ikkje grunn til ansvarsfråskriving!

Politikarar som brukar den neste krisa for å dekke over den førre er ikkje noko mindre enn feige.

DINA BOVIM
Journalist i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Serena Guler

I løpet av dei siste tre åra har vi alle opplevd avlysingar på grunnlag av pandemi eller krig. Kanskje har ein nettbestilling kome seinare enn vanleg, eller planar vorte avlyste. Som oftast i våre daglege liv er dette heilt gyldige og legitime grunnar.

Etter tre år ser det ut til at dette også har vorte gjeldande i politikken. Regjeringa har vorte litt vel komfortable med å skyve politiske kutt eller brotne val-løfter over på verdas krisetilstand. Senterpartiets Marit Arnstad har til dømes foreslått å utsette og skyve på dei norske klimatiltaka, fordi verda er i ein ustabil situasjon. Vi kan ikkje la slikt passere. Som politikar har ein eit ansvar for å ha to tankar i hovudet samtidig, og innsjå at ein ny krise ikkje betyr slutten på den førre.

Vi kan ikkje akseptere at norske politikarar bruker krigen i Ukraina som ein unnskyldning for å vere passive i andre kriser. Endå eit døme: Studentar har aldri hatt så låg kjøpekraft som det vi har i dag. Matvareprisane aukar, bustadprisane aukar, men stipendet vert det same. Utdanningsminister Ola Borten Moe trakk då inn krigen som no foregår i Ukraina som ein grunn til at vi ikkje kan sjå på auke i stipend. Det er å utnytte at studentar overalt er bekymra for kva som skjer

i verda, bekymra for framtida. Ver då heller ærleg og sei det som det er: De hadde aldri tenkt å sette studentar på dagsorden. Det å bruke krigen som ein distraksjon er like uetisk som det er feigt.

Det er viktig at vi ser kva som skjer rundt oss i verda, og at vi viser internasjonal solidaritet. Det er bra at vi brukar våre ressursar på å sende hjelp til Ukraina, og at vi kan vere ein trygg og føreseieleg plass for dei som kjem frå krigen. Om ikkje vi har ressursane og kapasiteten til å gjere dette, kven har det då? Det er nettopp det som er poenget. Når politikarar seier at vi ikkje har kapasitet til både å hjelpe flyktningar og å nå klimamåla, så lyg dei, og dei legg skulda på ein situasjon dei ikkje kan kontrollere. Det er ansvarsfråskriving, og på sikt vil det gå ut over oss alle.

Historisk sett gjer regjeringar det betre under krisetider. Likevel trur eg regjeringa, og spesielt Senterpartiet, som har gått i front når det kjem til å ikkje ha meir enn ein tanke i hovudet om gangen, kjem til å tape på dette. Sjølv om det kan vere naivt å seie, trur eg ærlegdom varar lengst. Eg trur at folk flest klarar å skilje mellom reelle politiske prioriteringar og ansvarsfråskriving.

ABC Selvhjelp til eksamensperioden

Den unge befolkningen blir mindre lykkelig for hver dag som går. I eksamensperioden oppleves påkjenningen større. Vi må lære hvordan vi kan holde oss selv i god psykisk form.

FREDRIK ENGELSCHIØN AKRE
Leder ved Studentersamfundet i Trondheim

ILLUSTRASJON: Tallak Lie

Sosiale medier og hverdagsperfeksjonisme gjør deg depriment. Dette tyder både Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT) fra 2018 og Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT) fra 2020 på fra før korona. Den økende graden av psykisk uhelse knyttes til et større krav om prestasjon, og HUNT finner tydelige tegn på sammenhenger med utviklingen av sosiale medier. Tre av ti studenter svarte på SHOT 2018 at kun de beste resultatene var gode nok, og én av fire hatet å ikke være best. Det er fort gjort å glemme hvem vi sammenligner oss med.

Toppidrettsutøvere forteller deg hvordan du skal trene, mesterkokker viser

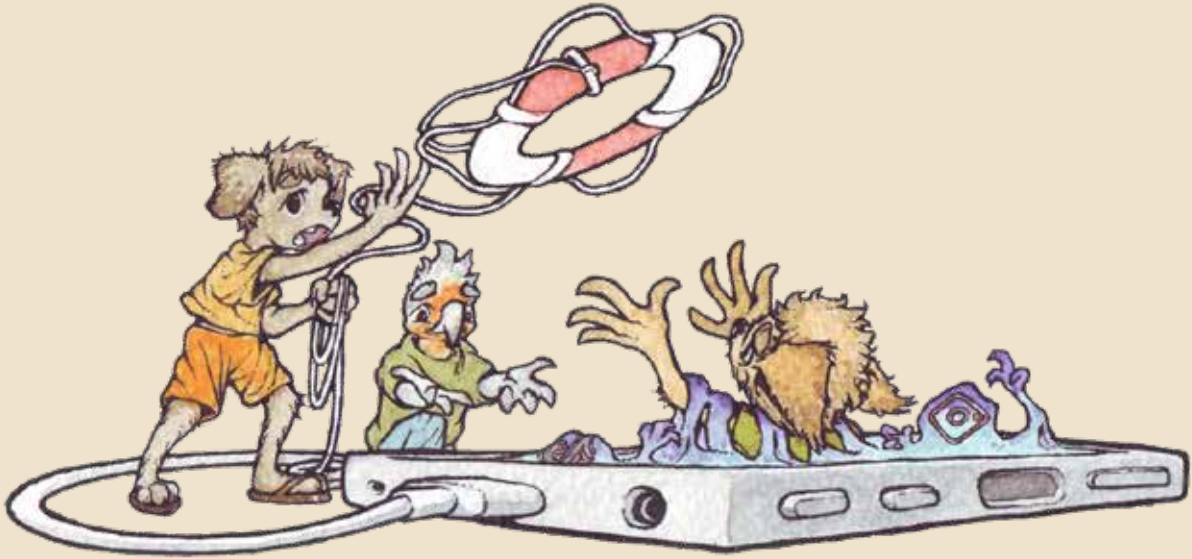
deg hva du skal spise og de rikeste menneskene i verden forteller deg hvilke klær du skal bruke. I tillegg studerer du med mange av landets fremste på ditt felt. Det er helt urealistisk at du skal være best eller i det hele tatt holde følge på alle areanaer.

Hele 29 prosent av studenter i Trondheim rapporterer om alvorlige psykiske helseplager før korona. Det er mange berettigede opprop for økte behandlingstilbud, og det trengs også. Men som daglig leder av HUNT Steinar Krokstad påpeker, så vil det aldri være mulig å behandle så mange mennesker. Dette er et samfunnsproblem, og det må jobbes forebyggende med folkehelsa.

Fem om dagen og tretti minutter daglig mosjon er helseråd de fleste kjenner godt til. Nå må vi få et like bevisst forhold til den psykiske helsa vår som vi har til den

fysiske. Ett slikt tips er «ABC», som står for «act, belong, commit» og har fått stor internasjonal anerkjennelse. ABC sier at du må gjøre noe som er fysisk aktivt, noe som er sammen med andre og noe som er meningsfylt for å sikre god psykisk helse. Det kan være å møte venner for en tur i marka, delta i verv eller dra på konsert.

Vi vet at eksamensperioden er en ekstra krevende tid for mange. Gjør dette til en mulighet til å ta like aktive grep for din psykiske helse som for den fysiske. Ta deg en tur ut og gjør noe i tråd med ABC-reglene. Strukturer arbeidet og legg opp til pauser. Jobb med forventningene dine. Det kommer alltid til å være arenaer i livet der man skal prestere, og man kan ikke la hele livet bli til et langt, stressfylt magesår. Til slutt: Vær ekstra raus med dem rundt deg i denne perioden. Lykke til, og husk at enten går det bra eller så går det over!

Desentraliser helsehjelp til transpersoner nå!

Det er viktig at transpersoner får tilgang på den medisinske behandlingen de trenger for å leve fullverdige liv. Det har de ikke nå.

THERESE RIIBER BEKKEVOLD
Styremedlem i Skeiv Ungdom Trøndelag.

MARIA JULSETH FRANTZEN
Leder i Skeiv ungdom

ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

Torsdag 21. april 2022 feiret vi i Skeiv Ungdom Trøndelag at det er 50 år siden det norske Stortinget opphevet straffeparagrafen som forbød homoseksualitet mellom menn. Samme kveld kom det nedslående nyheter om at helsestasjonen for kjønn og seksualitet (HKS) har satt en stopper for nye pasienter som ønsker hormonbehandling.

Det betyr at omtrent 50 transungdom som har ventet i lang tid på kjønnsbekreftende hormoner, nå står på bar bakke. De får ikke den behandlingen de skal ha. Hva som skjer med de 100 transpersonene som allerede får hormonbehandling hos HKS, er ennå uavklart.

Hormonene testosteron, østrogen og antiandrogen gis til personer med kjønnsinkongruens for å forandre den kroppen man er født med, til en som passer bedre med sin kjønnsidentitet.

For en transperson er det å få godkjent og gjennomført hormonbehandling livsendrende, og ofte også livreddende. Mange transpersoner som får avslag på hormonbehandling, sliter psykisk i etterkant og bekjemper melankoli, bokstavelig talt for harde livet. Hormonbehandling er for dem som trenger det, det som gjør at de føler seg anerkjent og akseptert for den de er.

Vi i Skeiv Ungdom har lenge kjempet mot Rikshospitalets monopol på behandling av kjønnsinkongruens og deres svært trange nåløye for å få denne behandlingen. HKS har vært en slags skanse i kampen, en alliert som har sådd et lite håp om at det faktisk er mulig med et desentralisert helsetilbud for transpersoner.

Det er ingen tvil om at transfobi eksisterer i det norske samfunn. Det er ingen tvil om at transpersoner sliter og trenger hjelp. Og det er absolutt ingen tvil om at

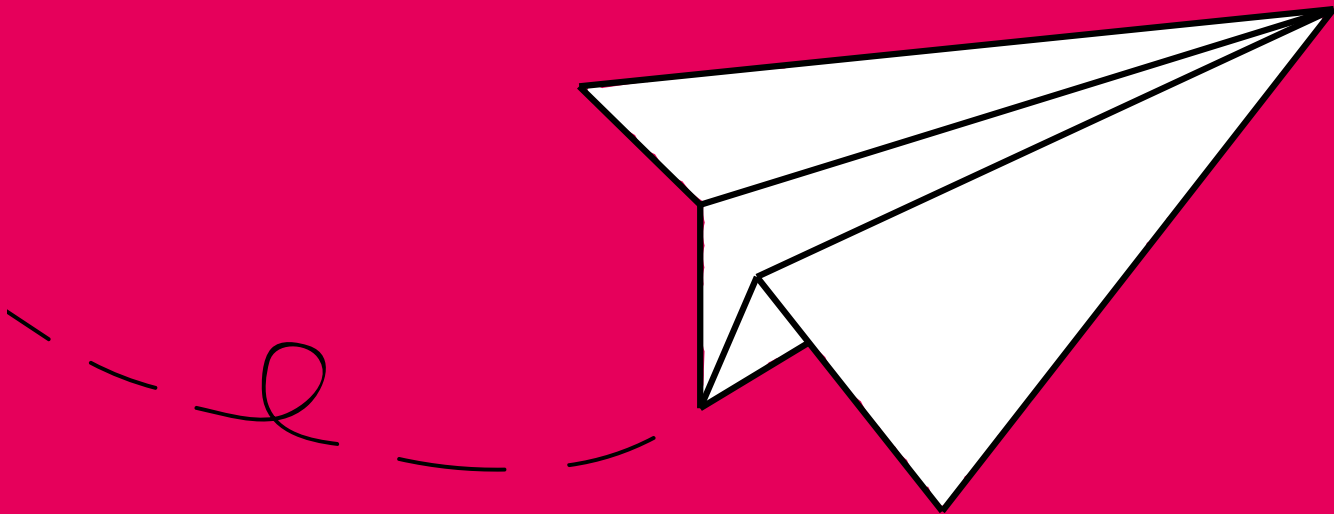
HKS er en faktor til bedre levekår for transpersoner. Likevel fjernes tilbudet om hormonbehandling hos HKS.

Så hva gjør vi nå? Skeiv Ungdom og andre skeive organisasjoner jobber for tiden med å protestere høylytt mot den behandlingen som transpersoner nå utsettes for. Du som leser dette kan også være med ved å A: sende brev til byrådet i Oslo der du ber dem gjennomføre handlingsplanen Stolt og fri i Oslo, og der du ber dem gjøre om HKS til er fullverdig nasjonalt kompetansesenter; B: melde deg inn i Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens (PKI), Foreningen FRI og Skeiv Ungdom; C: være en god alliert, stå opp for transpersoner og bruke privilegiene dine til kampen for likestilling.

Sammen kan vi skape et samfunn hvor alle kan være den de er, uavhengig av seksualitet eller kjønnsuttrykk. Men det krever handling.

DEBATT: DINE MENINGER PÅ TRYKK

VIL DU SKRIVE TIL UNDER DUSKEN?

SEND MAIL TIL
DEBATTREDAKTOR@STUDENTMEDIENE.NO
INNLEGGET MÅ IKKE OVERSTIGE 2500 TEGN, MELLOMROM INKLUDERT.

Hvor er alle de som ønsket seg fysisk undervisning?

EMILIE HVIDSTEN SWENSEN
Læringsmiljøpolitisk ansvarlig i Studenttinget

ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

Hvor er alle sammen? Jeg gikk i forelesning til et av de største programmeringsseminarene på NTNU. Der var det 4 oppmøtte i et auditorium beregnet på 500. Hvorfor møter ingen opp? Vi har jo kjempet for fysisk undervisning i to år.

Det er lett å trekke den slutningen at når forelesning strømmes eller tas opp, så møter ikke studentene opp. Jeg tror det finnes en alternativ forklaring.

Studenter er i stor grad ansvarlige for egen læring, og vi gjør hele tiden aktive valg og avveininger knyttet til eget læringsutbytte. Gjør denne forelesningen at jeg består eksamen? Er fysisk oppmøte i forelesningen avgjørende for læringsutbyttet mitt? Hvis svaret er ja, vil man selvsagt møte opp!

Jeg tror imidlertid at mange studenter denne våren har stilt seg disse spørsmålene og kommet fram til at svaret er

Auditoriene står omtrent tomme, men det er ikke fordi studentene er uinteresserte i å delta i undervisningen. Tiden er inne for mer deltagende undervisningsformer.

nei. Er det ikke akkurat det samme å se forelesninger på skjerm som i et auditorium med 500 andre, der ingen tør å ta ordet?

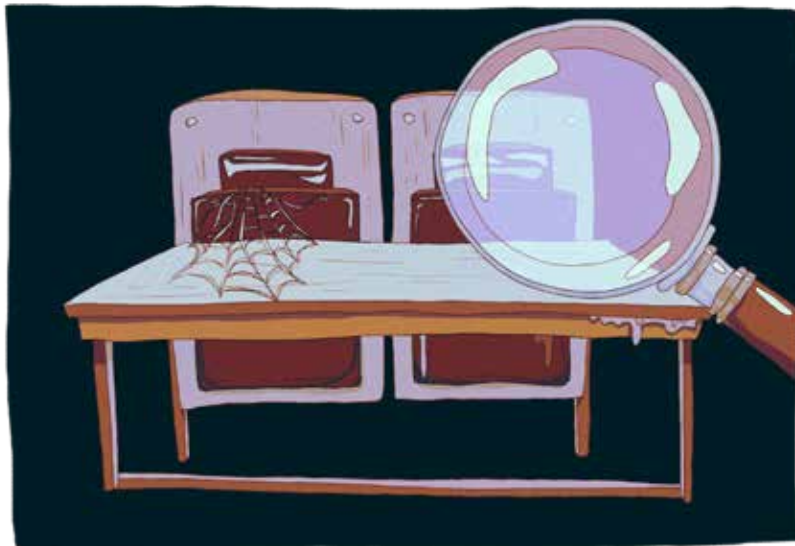
Jeg sier ikke at vi skal slutte med fysisk undervisning, for vi har allerede fått føle på egen kropp hva det gjør med oss å ikke kunne møtes i hverdagen. Spørsmålet mitt er om man skal sette av store arealer på campus til å holde forelesninger, når vi kan få det samme læringsutbyttet digitalt. I en arealpresset campussituasjon bør man prioritere arealer som egner seg for studentaktiv læring og samarbeid mellom studenter, heller enn store auditorier.

Det er mange nyanser i de ulike fagmiljøene som ikke fanges opp av

min lille tankestrøm, og jeg stiller flere spørsmål enn jeg har svar. Jeg tror mange studenter får mye ut av tradisjonelle forelesninger, meg selv inkludert. Allikevel ønsker jeg å rette søkelyset mot en trend som ikke ser ut til å bli bedre, selv når vi igjen får lov til å fylle auditoriene til randen.

Det er definitivt ikke opptak av forelesninger som har skylda for folketomme auditorier, og å fjerne disse ressursene vil ikke fikse oppmøteproblematikken. Jeg tror de tomme auditoriene vi ser nå, er et symptom på et problem som har eksistert lenge, og som har blitt synliggjort av pandemien. Campus er aldeles ikke folketom denne våren, men universitetet har misforstått om de tror studenter er svamper som sitter passivt og absorberer kunnskap.

Vi trenger å samarbeide og snakke, prøve og feile sammen. Universitetsundervisningen og campus er moden for en kraftig omstilling.

Atter end digital immatrikulering er et gedigent mageplask

Linjelederforumene på Gløshaugen og Dragvoll oppfordrer NTNU til å benytte seg av disse forumene i store beslutningssaker. Da vil de nå ut til studentene og få deres innspill.

VIKTOR MIKALSEN
Leder i linjeledningen Delta.
På vegne av linjeledningsledere ved NTNU

Linjelederforumene på Gløshaugen og Dragvoll stiller seg kritiske til NTNUs beslutning om digital immatrikulering. Som fora som representerer majoriteten av studentene på NTNU, er det rart at ingen her vet noe om hvilke studenter NTNU har snakket med i beslutningsprosessen, eller noe om den for øvrig.

NTNU mener at digital immatrikulering vil være fordelaktig for det sosiale miljøet. For studiene som får flere hundre nye studenter, vil ikke det være tilfellet. Hvordan skal det å sitte i ett av NTNUs største auditorier med fire hundre fremmede gi en følelse av samhold og fellesskap? Vi tror en slik situasjon vil ha motsatt effekt, da det nettopp er i slike situasjoner flere føler seg mest ensomme.

Vi mener det heller ikke er en god løsning for de mindre klassene. Når møtet med nye studenter og immatrikulering blir satt opp mot hverandre, blir det høytidelige totalt

overskygget av det sosiale og stresset med å møte nye mennesker. Ved en fysisk immatrikulering blir stresset borte, da forventningen om å bli kjent med klassen så fort som mulig, forsvinner.

Hovedargumentet til Anne Borg om at immatrikuleringen skulle gjennomføres digital også i år, er at denne løsningen er hva studentene selv ønsker. Øyvind Gregersen sier til Universitetsavisa at immatrikuleringen først og fremst er til for studentene, og om det er sånn at de foretrekker programvis samling som i 2021, så må NTNU bøye seg for det. Hvorfor har denne holdningen stoppet opp der, og ikke blitt tatt med videre i praksis? For som Solveig Mikkelsen spør i Universitetsavisa: Hvilke studenter er det egentlig dere har snakket med?

Linjelederforumene har diskutert saken, og det viste seg at ingen av linjelederne visste noe om hvilke studenter det er NTNU har snakket med, som da skal ha påvirket NTNU til å ha et digitalt opplegg i år også. Ikke én kunne utdype om prosessen som ledet til denne beslutningen. En skulle jo nesten tro

ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

at når NTNU sier dette er studentenes ønske, så burde det i forsamlinger som representerer majoriteten av studentene, være noen som visste noe om det?

Vi opplever saken som en overkjøring fra NTNU sin side, og for framtiden oppfordrer vi til å benytte linjelederforumene i saker som påvirker studentene i så stor grad. Vi representerer tusenvis av studenter og er kanskje den enkleste kanalen dere kan bruke for å faktisk høre hva studentene mener. Evalueringen av årets immatrikulering er et prakteksempel på en sak vi ønsker å bli inkludert i. Om dere vil studentenes beste, og at immatrikuleringen skal være studentenes dag, må dere ta med i evalueringen hvordan nettopp vi, studentene, opplevde gjennomføringen av atter en digital immatrikulering.

Frisyrer som vil gi deg bakoversveis

Vi presenterer de mest hårfine trendene blant studenter i Trondheim, samt gir tips til hva du bør og definitivt ikke bør gjøre med håret ditt.

TEKST OG FOTO: Astrid Lie Sætaberget og Øyvind Imenes Siverten

Håret er en følgesvenn gjennom livet, enten man bruker det for å skille seg ut, eller for å passe inn. Her forteller to frisører om de heteste hårtrendene, samt gir tips til hvordan man best tar vare på håret sitt.

Tre hårreisende studenttrender

Frisør Nina Standahl har jobbet hos frisørsalongen Adam og Eva i fire år, og i bransjen i ti år. Hun forteller at det spesielt er tre trender hun ofte møter på hos studenter.

- Først og fremst har hockeysveisen fra 80-tallet blitt superpopulær igjen. Forskjellen er at håret ikke skal være glatt slik som trenden var før, men krøllet istedenfor.

Studenter som ikke har naturlige bølger eller krøller i håret, kan få permanentbehandling hos frisøren.

- Permanent er tilbake fra 80-tallet, så vi går faktisk i sirkel når det gjelder trender og mote, forteller hun.

Standahl sier videre at det for kvinner fortsatt er vanlig med langt,

70-tallsinspirert hår. Noen endringer er det likevel.

- Nå skal det lange håret være oppklippet. På den måten er det masse bevegelse og volum. Dette er også ganske populært for tiden blant studenter, utdyper hun.

For menn forteller Standahl videre at spesielt 90-tallshårstilen er i motefronten igjen

- Den tredje trenden innebærer midtskill og litt ekstra hårlengde på toppen, sier hun.

Likestilling i hårfronten

Standahl forteller i tillegg at naturlige hårfarger er på moten for de fleste studentene.

- Det er ikke så veldig mye spenstige farger nå blant studenter, men heller den solblekede, naturlige hårfargen, blant både menn og kvinner, forklarer hun.

Standahl mener at kvinner generelt er mer opptatt av hår, men at menn også har en klar interesse for hvordan håret sitt skal være.

- Kvinner bruker mer varmeverktøy, som hårføner, glatte- og krølltang, men

HÅRKLIPP: Standahl anbefaler studenter å ta seg råd til en god frisør og få en hårklipp som varer lenge.

menn er også veldig nøye på hvordan håret skal være. Spesielt vil de gjerne at håret skal ligge på en spesiell måte, forteller hun.

Hun legger til at om man skal bruke føner, glatte- eller krølltang, må man ha varmebeskyttende middel i håret.

– Hvis man ikke bruker det, blir håret svidd og fritert. Ved bruk av varmeverktøy forsvinner proteinet keratin fra håret, og man får flisete og krusete hår, forklarer hun.

Butikksjampo gir tørt hår

En av de vanligste feilene blant studenter er kjøpet av butikksjampo og -balsam, kan Standahl fortelle.

– Da vil hårkvaliteten bli dårligere. Mange studenter sliter med tørt og bruset hår.

Hun mener butikksjampoene er såpass utvannede at de ikke har den næringen og fuktigheten som hår ofte trenger.

– Man trenger ofte gode produkter med protein som styrker og gjen-

oppbygger håret. I tillegg vil fuktighet fra blant annet balsam gi mykhet og glans, forklarer hun.

En kombinasjon av dette er det beste for håret.

– Da har du både styrkende og reparerende produkter på den ene siden, og fuktighet som gir det glans på den andre siden, forklarer hun.

Mange vasker håret feil

En klassisk tabbe er i tillegg at mange vasker håret feil.

– Veldig mange tror at vi frisører sjamponerer håret, men vi sjamponerer faktisk kun hodebunnen. En vanlig tabbe blant folk er at de kun sjamponerer litt i hodebunnen og heller fokuserer på håret. Dette skaper bare friksjon, slitasje og floker, forklarer hun.

Hennes nøkkelregel er å kun bruke sjampo i hodebunnen, og balsam fra ørene og ned.

– Når man skyller ut sjampoen fra hodebunnen, vil dette rense hårlengdene. Det er nok, sier Standahl.

Luggen hårfrisyre

En annen typisk hårtabbe er hjemme-klipp, spesielt når det gjelder pannelugger og barbermaskiner.

– Mange studenter tenker nok at de kan gjøre det selv, men oppdager at det ikke er så enkelt som de trodde.

Som frisør hender det hun møter på menn som har prøvd å klippe håret med barbermaskin, noe som ikke alltid får ønsket utfall.

– Det var en kunde en gang som hadde glemt å ta på kammen til barbermaskinen. Han hadde startet maskinen

fra nakken og kjørt en stripe til toppen som ble helt uten hår, forteller hun.

Standahl forteller at i slike tilfeller kommer de ofte til frisøren i etterkant, men at det er lite som kan gjøres da.

– Oftest må vi klippe det like kort som barberulykken for å jevne det ut, sier hun.

Standahl informerer at hun vil heller anbefale studenter å ta seg råd til å gå til en god frisør og få en ordentlig hårklipp som varer lenge.

– På den måten slipper man å måtte gå ofte til et sted som kanskje ikke gir de beste resultatene, avslutter hun.

Permanent klassiker

Frisør Kenneth Solbakken driver frisørsalongen Blow i Trondheim. Han ble nylig kåret til Norges frisør 2022, og er med sine 16 priser den mestvinnende frisøren i Norge. Han forteller at hårtrender og motetrender endrer seg i takt med hverandre.

– Klær og hår henger nøye sammen; når man får mer farger i klærne, skal håret også samsvare, forklarer han.

Ifølge han er 90-tallet det «heteste av det heteste» akkurat nå.

ÅRETS FRISØR: Solbakken har vunnet 16 priser som frisør

– Det vi særlig ser nå, er det vi kaller «framing» med frisyre, som handler om å ramme inn ansiktet, forteller Solbakken.

Han forklarer at dette innebærer alt fra lange og korte lugger, til hockeysveiser fra 80-tallet, som også er populære nå.

– Det klassiske rene er litt ute av trendene. Nå er det oppklippet hår og innramming av ansiktet som er det kuleste.

Ifølge Solbakken har oppklippet hår og tekstur erstattet lange, bølgende hårlengder i hårmoteverden.

– Samtidig er det sånn at ikke alle kler slike frisyre like godt. Frisøren din vurderer best hva som passer deg, legger han til.

Solbakken oppsummerer med at det hovedsakelig er tekstur som er det viktigste for tiden.

– Det skal være ekstremt mye tekstur i håret, sier han.

Alt er lov, men klassisk er også kult

Solbakken lister opp kjente hårkoner, som Iggy Pop, David Bowie, Mick Jagger og Rolling Stones, som han tenker studenter har latt seg inspirere av.

– Det jeg tror kommer tilbake nå, er at folk tør å være mer lekne med håret enn før. Det så vi på 70-tallet da alt var lov, forteller han

Hva med den mindre frimodige og mer forsiktige studenten?

– For en mer typisk student som ønsker en klassisk fin frisyre, anbefaler jeg frisyre som bobfrisyre: en kort frisyre som går langs haken. For å gjøre den mer trendy, må den være oppklippet. Det gir frisyren tekstur, forklarer han.

For menn anbefaler Solbakken litt lengre hår.

– Lengde på håret er på vei tilbake. Snart vil vi også se at pannebåndene kommer tilbake, hevder han.

Hårfrisering for de mest interesserte

Solbakken forteller at det er en jungel av produkter der ute, så han skjønner at det kan være vanskelig å vite hva som er best for ens eget hår.

– Det er helt avhengig av hårkvalitet, hårtype og hårfrisyre. Noen vil ha det tykkere og større, andre vil dempe håret litt, sier han.

Solbakken har imidlertid ett tips til studenter som ønsker å prøve noe nytt med frisyren sin:

– Begynn med en stylingkrem. Det er et produkt kan bygge rotløft, eller et hold i håret som gjør det mye lettere å samle håret og style det etterpå. Avslutt så med en hårspray eller lignende etterpå, forklarer Solbakken.

Solbakken legger til at den personen som er best egnet til å gi deg råd om styling og frisyre, alltid vil være frisøren din.

– Det er jo jobben vår. Frisører forsøker å lage frisyre som passer deg ut fra hårtype, hodeform, ansiktstrekk og personlighet, sier han.

Selv synes Solbakken at det er fint å bytte frisyre, blant annet for å ha noe å se tilbake på.

– Det å se på gamle bilder av deg selv og se hvordan du har forandret deg gjennom livet, er jo gøy, utdyper han.

UD

Behov for tannlege?

Vi er din studenttannlege og hos oss får du alltid undersøkelse til 450 kroner og 10 % rabatt på øvrig tannbehandling.

Du finner våre fire tannklinikker sentralt beliggende på Trondheim Torg, Leutenhaven, Munkegata og Sirkus Shopping.

*Kan ikke kombineres med andre tilbud og gjelder ikke tannteknikerarbeid.
*Studentbevis må medbringes.

 ORIS DENTAL

orisdental.no

450,-

Derfor trenger du ikke frykte kvikkleireskred i Trondheim

De nye lokalene til Studentersamfundet bygges ut på kvikkleiregrunn, men det er ingen grunn til bekymring.

TEKST: Tuva Martine Ambjørseiet og Andrea Barland | ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

Ønsket om å utvide Studentersamfundet i Trondheim har vært tilstede siden 60-tallet, og i april startet byggeprosessen på Fengselstomta. Her bygges det på kvikkleire, og diskusjonen rundt skredfare i Trondheim melder seg på ny.

Professor i geoteknikk Gustav Grimstad ved Institutt for bygg- og miljøteknikk ved NTNU har blant annet spesialisert seg på stabilitet av

naturlige skråninger i leire og kvikkleire. Han forteller at kvikkleire ikke kolliderer uten grunn.

– Kvikkleire er ikke farligere enn vanlig leire så lenge den ikke blir belastet utover den styrken den har. Skred skjer hvis leiren belastes over sitt kritiske punkt, forklarer han.

Grimstad forteller at utfordringen med kvikkleire er at lag etter lag med leirmasse rives med i skredet, og at

kvikkleireskred på den måten tar med seg et mye større område enn skred i leire som ikke er kvikk.

– Skred kan utløses av flere årsaker. For eksempel hvis man fjerner noe masse nederst i en kvikkleireskråning, hvis en elv eroderer vekk noe av kvikkleiren eller dersom den belastes til brudd, opplyser han.

Han påpeker videre at kvikkleiren da blir flytende og forsvinner av gårde med det som ligger over.

– Hvis man forhindrer den utløsende årsaken ved å for eksempel plastre elven, så man ikke får den erosjonen, forsvinner mye av risikoen. Dette fordi kvikkleiren tåler like mye som om den ikke var kvikk, forklarer han.

Kvikkleire fra Dødens dal til Fengselstomta

Utvidelsen av Studentersamfundet foregår på Fengselstomta øst for det nåværende bygget. Faren for kvikkleireskred i området har gjort det nødvendig med tiltak. Grimstad forteller at tiltakene er prosjektert av Multiconsult i samarbeid med Ruta entrepenør.

– I Nidelva har det blitt lagt ut en motfylling og en mur ytterst som skal sikre tilstrekkelig stabilitet. Dette er erosjonssikring, og motfyllingen skaper likevekt for økt belastning på toppen, utdyper Grimstad.

Han forklarer at man med motfyllingen har lagt masse i bunnen av skråningen, noe som gir en stabiliseringsseffekt når man legger ny masse på Fengselstomta lenger oppe.

– Det er kvikkleire hele veien fra Dødens dal og ned til Fengselstomta. Når man starter byggeprosjekter i det området, er det klart at man må få sikkerheten opp til et akseptabelt nivå, forteller Grimstad.

Grimstad forklarer at dagens regelverk for planlagte byggeprosjekter

fanger opp områder med kvikkleire, og at de som utfører prosjektene er gode til å regne på stabilitet.

– Så lenge det er regnet på, går det stort sett greit. Problemer kan oppstå i de utførelsene man ikke har regnet på, ved tilfeller der man har oversett enkelte naturelementer eller hvor utførelsen ikke er i henhold til prosjekteringen, presiserer han.

Lav risiko for skred

Grimstad konstaterer at risikoen for skred ved Fengselstomta er svært liten, til tross for at grunnen har lav stabilitet.

– Generelt har man ikke noen tilfeller der noe er regnet så mye på som Fengselstomta, og det likevel har gått galt. I de tilfellene kvikkleireskred oppstår, er det enten fordi noe er oversett, eller at det er et naturlig skred utenfor bebyggelse, fastslår Grimstad.

Han informerer at nesten 80 prosent av alle kvikkleireskred i dag skyldes menneskelig aktivitet, mens det tidligere skyldtes natur og erosjon.

– Den menneskelige aktiviteten som skaper disse skredene er oftest fra byggevirksomheter som ikke er prosjekterte. Skred utløses ikke på områder som har blitt vurdert grundig geoteknisk i dag, forklarer Grimstad.

Han forteller at mange kvikkleireskred eksempelvis skjer i forbindelse med jordbruk, fordi bønder har lov til

TRYGT: Grimstad forteller at risikoen for kvikkleireskred er svært liten. FOTO: Privat

å fylle en begrenset mengde masse i en skråning uten at dette prosjekteres.

– Hvis leiren er kvikk, kan det få store konsekvenser hvis den overbelastes og det går et brudd. Hvis leiren ikke er kvikk, vil bruddet være lokalt, og man kan bare fylle på med masse igjen, bemerker Grimstad.

– Står ubebygd av en grunn

Grimstad forklarer at Bakklandet er det området i Trondheim med lavest beregningsmessig stabilitet.

– Den skråningen som står ubebygd fra Bakklandet og opp mot Singsaker, står ubebygd av en grunn, forteller han.

Grimstad sier det er gjort tiltak i elven nedenfor for å hindre erosjon, men at dette ikke endrer på stabiliteten som helhet.

BLE IKKE INFORMERT: Vollum mener man burde få informasjon om skredrisiko. FOTO: Privat

– Man har bare hindret erosjonen som utløsende årsak, men det er ikke lagt på noen motvekt, som ved Fengselstomta, forklarer han.

Grimstad forteller at det er satt inn tiltak som skal hindre utglidninger på Bakklandet, men at en skredrisiko kan oppstå om noen finner på å bedrive uprosjektert arbeid de ikke har søkt om.

– Hvis noen begynner å grave et stort hull eller begynner med fyllinger uten å ha fått det godkjent, kan det gå skred i området. Dette gjelder egentlig hele veien opp til Singsaker, beretter han.

Student på Bakklandet ikke bekymret

Geografistudent Elisabeth Vollum bor på Bakklandet, og ble ikke informert om kvikkleiren i området da hun flyttet dit.

– Man burde bli informert om kvikkleire i området før man flytter inn, selv om jeg personlig visste det fra før, mener hun.

Vollum opplever at det særlig etter skredet i Gjerdrum ble fokus på kvikkleiregrunnen på Bakklandet.

– Jeg har lite kjennskap til tiltak som er gjort i området, men jeg tror sikkerheten der er noe de sjekker ofte, sier hun.

Vollum forteller at bekymring knyttet til kvikkleire ikke er noe som opptar henne i hverdagen, selv om hun bor på et svært utsatt område i Trondheim.

– Det er ikke noe jeg tenker på så ofte, og jeg føler meg relativt trygg, utdypet Vollum.

Utsatte områder får tett oppfølging

Grimstad påpeker at enhver anleggs-situasjon som den ved Fengselstomta øker sjansen for skred i områder med kvikkleire litt, fordi det kan gjøres feil.

– Det har vært tilfeller der ting har vært prosjektert og alt har sett fint ut, men at utførelsen ikke har vært god nok. For eksempel fordi de som bygger gjør ting som ikke er i henhold til beskrivelsen, forteller han.

Grimstad forklarer at det alltid er en økt risiko gjennom anleggsperioden for at noe går galt hvis det ikke er tett nok oppfølging.

– Det er derfor viktig at alle byggeprosjekter i kvikkleireutsatte områder, som Bakklandet og Singsaker, følges spesielt tett, konstaterer han.

Grunneier har ansvaret for fengselstomta

Kvikkleireskred fører med seg et spørsmål om ansvarsfordeling, og Grimstad påpeker at ansvarsforholdet om noe skulle gå galt, varierer.

– Hvis et kvikkleireskred hadde blitt utløst på Fengselstomta, ville det bli satt ned en kommisjon for å finne ut hvor feilen lå og hvordan ansvarsforholdet ser ut, forteller han.

Grimstad fastslår at man i et slikt scenario ville avdekket om det var en utførelsesfeil eller en prosjekteringsfeil som førte til skredet.

– For nye ting som skal bygges, vil kvikkleire bli fanget opp av utbygger, og hele området det gjelder vil bli sikret. Derimot er det grunneier som har ansvaret for sikring hvis det er snakk om eksisterende bebyggelse. Dette er tilfellet ved Fengselstomta, forklarer han.

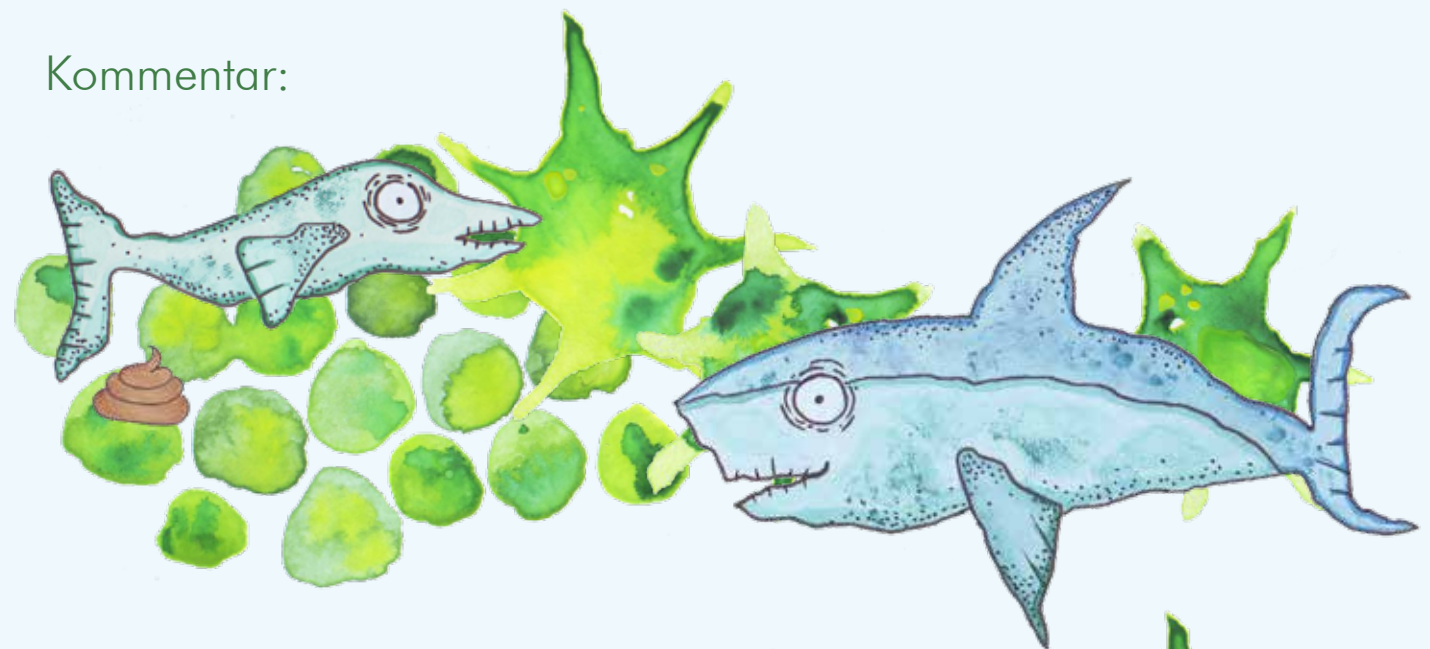
Grimstad sier at det kan oppstå problemer med ansvarsfordeling når det er snakk om eksisterende bebyggelse, da det ikke er sikkert alle grunneiere ønsker å betale for sikring av området det gjelder.

– Likevel eier grunneier også kvikkleireproblemet, men Norges vassdrags- og energidirektorat, samt kommunen, kan gi økonomisk støtte til sikring av eksisterende bebyggelse. **UD**

Under Dusken har forsøkt å få en uttalelse fra Ruta Entreprenør og Multi-consult, men har ikke fått svar.

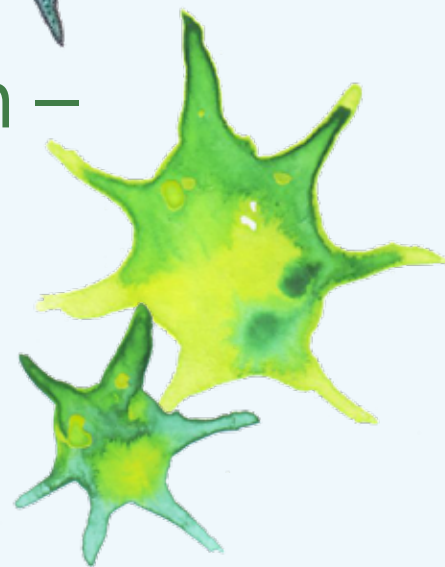

Kommentar:

En honnør til fytoplankton – fordi de fortjener det

Det er nå høyst på tide å gi økt oppmerksomhet til de grønne, små heltene på planeten vår som det ellers ikke snakkes så mye om.

ANDREA BARLAND
Journalist i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Eiril Solveig Ugulen

Fytoplankton er først og fremst mikroskopiske alger som danner utgangspunktet for nesten alt liv i havet. Blant de mange livsnødvendige egenskapene fytoplankton besitter, produserer disse algene halvparten av alt oksygen vi puster inn. For hvert andre åndedrag kan vi takke våre grønne venner i havet.

Tilstedeværelsen av fytoplankton er også helt avgjørende for økosystemet i havet. Når fiskene bæsjer, gjødsler de samtidig. Dette, sammen med

sollys, gir de bittesmå plantene våre næring. Slik får de energi til å utføre den viktige jobben det er å utgjøre grunnlaget for alle næringskjeder i havet. Alle små og store havdyr, fra den minste lysprikkfisk til den største månefisk, er avhengige av fytoplankton.

De imponerende egenskapene til fytoplankton stopper imidlertid ikke her; de små plantene bidrar også til å regulere klimaet på jorden. Fytoplankton lager små partikler i luften og tiltrekker seg kondens som følge av fordamping fra havoverflaten. De mange små dråpene som oppstår, går så sammen og danner massive skyformasjoner over verdenshavene. Skyene bidrar til å reflektere solenergien

tilbake ut i verdensrommet, i tillegg til å transportere livsviktig ferskvann til kontinentene. Slik hjelper fytoplankton til med å beskytte jorden mot stigende temperaturer.

Med økende temperaturer, og en stadig varmere klode som følge av dette, trues økosystemene på land og i hav. Det skulle bare mangle at vi også bidrar til å bedre karene på planeten, når fytoplankton gjør så mye for oss. La oss lette arbeidsmengden deres og gjøre hverdagen til de små, usynlige og fantastiske plantene enklere. Det er på tide å fikse dette helvetes klimasirkuset vi snakker så mye om.

Pannestekt laks med mangosalsa

TEKST OG FOTO: Astrid Lie Sætaberget

Det beste med denne retten er at den smaker like godt som den ser ut!

2 porsjoner | 30 minutter

Pannesteking har alltid vært min favorittmåte å tilberede laks på; den er enkel, og laksen blir smaksrik og får en digg, sprø tekstur. Laksen ledsages her av en frisk og pikant mangosalsa med hint av ingefær.

Fremgangsmåte

1. Bland alle ingrediensene til mangosalsaen sammen, og la stå i kjøleskapet.
2. Gni salt og pepper på laksen, og mariner med soyasaus.
3. Varm en stekepanne med litt olje til middels sterk varme.
4. Stek laksestykkene i om lag tre til fire minutter per side, eller til de er gjennomstekte.
5. Server med mangosalsa og eventuelt ris.

Ingredienser

Laks:

- 200 g laks med skinn
- Salt og pepper
- Olje
- 1–2 ts soyasaus

Mangosalsa:

- En moden mango i terninger
- 12 cherrytomater eller 1 stor tomat i små terninger
- 1 avokado i terninger
- 1–1,5 cm ingefær finhakket
- ½-1 chili finhakket
- 1 neve koriander grovhakket
- ½ rødløk finhakket
- Saft fra ½ lime eller sitron
- Salt og pepper etter smak
- Ris (kan sløyfes)

O OG RØDT KORT OG GULLBALL

Av de mange idrettene vi nordmenn engasjerer oss i, er og forblir fotball den idretten som vekker mest sinne, eufori, håpløshet og glede blant oss sportsidioter. Og selv om mange engasjerer seg i klubber utenfor de norske grenser, er det fortsatt en ting som henger høyere enn alt for oss fotballgæring, nemlig den norske cupfinalen. Cupfinalen hvor to lag har krigit seg gjennom utallige runder for å stå på Ullevaal, omringet av 27 000 syngende supportere i bar overkropp. To lag som gjør alt for å krige til seg den gjeve kongepokalen, koste hva det koste vil. Derfor var det svært trist å se rammen som omringet årets finale i hovedstaden.

Dagen før cupfinalen lå det an til glisne tribuner med over 9000 usolgte billetter, noe som gjør det til én av de minst besøkte cupfinalene i nyere tid. Noen av de mange som ikke tok turen til nasjonalarenaen, er representanter fra kongehuset, som for første gang siden 1998 valgte å ikke møte av ukjente grunner. Som erstatning skulle ingen ringere enn landbruksminister Sandra Borch få æren av å dele ut årets medaljer, noe som kan beskrives som en betydelig nedgradering. På toppen av dette hadde NFF like så greit bestemt seg for å avlyse den tradisjonelle banketten som tar plass etter kampslutt. Kanskje like greit, med tanke på at årets to finalister er de to mest upopulære lagene i norsk fotball for tiden. Det blir et grårødt kort til NFF, for en grågrå cupfinale.

Den 21. april kunne vi feire at det var 50 år siden avkriminaliseringen av homofili i Norge. Vi har i dag kommet en lang vei fra den tiden der man ble dømt og straffet for å elske den man elsket. Likevel er det fortsatt barrierer som må brytes, spesielt i idretten. I sportsverdenen er det fortsatt mange toppidretter uten åpne skeive utøver, både i Norge og på verdenbasis. Det bestemte en norsk utøver seg for å gjøre noe med.

Samme dag som jubileet la håndballspiller Ola Hoftun Lillelien ut et rørende innlegg på Instagram der han annonserte at han var homofil. Drammenspilleren skrev at han ikke ville komme ut for å få anerkjennelse og bekreftelse, men for å takke dem som har kjempet for hans rett til å elske den han vil. Lillelien trakk frem kongens tale som inspirasjon, noe som kanskje illustrer hvor viktig åpenhet og inkludering er for at vi skal bryte de mange barrierene som eksisterer rundt legning innen idretten. Forhåpentligvis brytes det enda flere barrierer i årene som kommer. Sportsredaksjonen sender denne utgavens gullball håndballspillerens vei, og håper flere følger etter hans modige handling. Det trenger idretten.

TEKST: Sportsredaksjonen

Når idrett slutter å være sunt

Toppidretten kan være brutal. Studenter forteller om overgangen fra hard satsing til en mer inkluderende studentidrett.

TEKST: Sara Løvteit

FOTO: Frode Arnesen

De siste årene har temaet blitt mer og mer diskutert. For er det faktisk mulig å drive sunn toppidrett? Flere norske idrettspersonligheter, med Maren Lundby i spissen, har det siste året problematisert hvordan satsingen innenfor en idrett ofte kan gå på bekostning av deres egen helse. Idretten er ikke lenger sunn.

Daglig higer toppidrettsutøverne etter en idealvekt, et perfektionert kosthold og et optimalt treningsregime. Forskjellen mellom perfektion og det sykelige balanserer på en syltynn linje. Samfundsmøtet som ble avholdt på Samfundet lørdag 2. april hadde nettopp dette som fokus. Én av Norges beste skihoppere, Halvor Egner Granrud, var blant annet til stede.

På spørsmål om hvorvidt toppidrett er sunt, var Granrud klar i sin tale:

– Nei, det er det ikke. Man presser kroppen sin helt opp til det maksimale så ofte som mulig. Det er vanskelig å bli best og samtidig drive innenfor en sunn belastning, sier Granrud.

Dette er en side som NTNU-studentene Synnøve Gillebo Foss og Torstein Opsahl har merket. Begge har satset innenfor hver sin idrett, og kjent at livet på idrettens øverste nivå ikke bare inneholder skinnende medaljer. Opsahl kjente spesielt på dette når idretten skulle kombineres med studier:

- Totalbelastningen kan bli veldig mye. Det er en mer stressende form for hverdag, sier Opsahl.

24-timers utøveren

Toppidretten er nådeløs. All mat, hvile og trening i hverdagen er implementert for å bli så god som mulig. Samtidig stiller ofte de ulike idrettene spesifikke krav til genene dine. Har man ikke de riktige genene, kan det være vanskelig, om ikke umulig, å nå toppen. Idrettsutøverne skal med det tilpasse seg en idealkropp som i mange tilfeller nesten er umulig å oppnå.

Foss, som har vært innom aldersbestemt landslag i roing, har

INGEN VEILEDNING: Synnøve Gillebo Foss (nederst) forteller at hun ikke fikk hjelp da hun etterspurte veiledning om valg av vektklasse.

kjent på akkurat dette. Hun valgte å ro i klassen lettvekt siden hun lå i midtsjiktet blant vektklassene og følte at hun aldri kom til å gjøre det bra i den vanlige klassen.

– Jeg fikk etter hvert et veldig anstrengt forhold til mat siden jeg konstant måtte passe på vekten.

GRØNN IDRETTSGLEDE: Foss forteller at studentidretten ble befriende, og at idrettsgleden returnerte da hun ankom Trondheim.

Fokuset ble aldri så usunt at jeg utviklet spiseforstyrrelser, men likevel ble jeg veldig fiksert på kalorier. Du går helt på grensen hele tiden. Du må få i deg nok, men ikke for mye.

Torstein Opsahl var i mange år aktiv som skiskytter på høyt nivå. Han mener at toppidrettens krav til å være fornuftig døgnet rundt gjør at det lett kan bli altoppslukende.

– Før en viktig trening må man alltid tenke gjennom ting som om man kan møte venner. Man stiller spørsmål rundt transport, om det er smittefare og om man får spist nok. Og er det verdt det, istedenfor å for eksempel sove og kanskje være litt bedre restituert til den viktige treningen?

Kravene som stilles til toppidrettsutøvere, gjør at mange utvikler et usunt forhold til mat og kropp. I en studie fra 2016 ble det fastslått at man som

idrettsutøver hadde størst sannsynlighet for å utvikle spiseforstyrrelser. En annen studie fra 2004 viser at 25 prosent av idrettsutøvere innen vekt-avhengige og estetiske idretter hadde spiseforstyrrelser. Til sammenligning gjaldt dette tolv prosent i andre former for idrett.

Kompetanse til bredden

Dette er med andre ord et problem som må tas på alvor. Nestleder Steinar Bråten i Olympiatoppen Midt-Norge mener at de gjør det.

– Vi har bra med ressurser. Olympiatoppen har et stort apparat til å forbedre, behandle og rehabilitere utøvere med problemer tilknyttet spising. Men vi har ikke noe med utøverne å gjøre før de er på juniorlandslag og oppover.

Bråten ønsker dermed at det hadde vært et økt fokus på psykisk helse før

problemet kom til dem. Det er han ikke alene om. Mange etterlyser nå en bedre kompetanse i breddeidretten. Slik kan man tidlig nok forhindre at den usunne siden av toppidretten setter for store spor for idrettsutøveren.

Liv-Miriam Nordtømme har i lang tid vært engasjert i denne debatten, og mener problemet kan være at det ikke stilles krav om kompetanse til de frivillige i norsk idrett.

– Jeg vil se økt kompetanse på alle nivå, ikke bare når man har nådd toppen. Da har problemene allerede oppstått. Kompetansen må være der fra start, i barnealder. På denne måten jobber vi forebyggende og kan ha systemer som kan fange det opp når usunne sider av idretten oppstår.

Foss valgte å slutte med sin idrett av andre grunner enn et usunt fokus på mat. Likevel er hun veldig opptatt av at

dette er viktig. Foss måtte selv søke om å få gjøre en skanning på om hun hadde muligheten til å delta i vektklassen hun ville på en forsvarlig måte. Dette fikk hun ikke, siden hun drev på et for lavt nivå.

– Det var ingen veiledning. Man må finne ut av alt på egen hånd. På veien mister vi mange til spiseforstyrrelser og skader når man ikke har muligheten til å få noen veiledning fra folk som kan det. Ved å inkludere yngre utøvere i mye større grad kan vi forhindre det.

Opsahl er i dag eksternansvarlig i hovedstyret i NTNUI, og leder av NTNU moment. De mener likevel at det blir feil å legge alt ansvaret på breddeidretten.

– Det er viktig at vi ikke dytter alt ansvaret på de frivillige foreldrene

Foto: Eivind Jølsgard/NTNUI (CC BY 4.0)

STØTTER FRIVILLIGHETEN: Opsahl mener at man ikke bør legge alt for mye av ansvaret på frivilligheten i bredden.

som dro på trenerkurs. De som gjør at en gruppe eller et lag har trener, og som kan gjøre at treningene blir gjennomførte. Det er vel så viktig at foreldre eller lærere er observante på om man har det bra ellers.

Idrettsgleden

Å avslutte noe så altoppslukende som en satsning innenfor idrett kan for mange føles krevende. Opsahl mener at møtet han fikk med studentidretten dempet identitetstapet han kjente på. Idretten ble igjen en arena for det sosiale og det å være i aktivitet.

– NTNUI ble litt av redningen i den identitetskrisen en kan kjenne på etter at man slutter med toppidrettssatsningen. Jeg er glad for at jeg har fått større

avstand til idretten nå, men at det jeg samtidig kan være innenfor et lignende miljø. NTNUI er perfekt for idrettsgleden som fremdeles er der!

Når de to tidligere toppidrettsutøverne skal beskrive møtet deres med NTNUI og studentidretten, er det med et stort smil for begge. Foss er i dag aktiv på rolaget til NTNUI og sier at idrett har fått en ny betydning for henne nå.

– Jeg har fått mer idrettsglede etter at jeg kom til Trondheim. Det er mye mer gøy å holde på sånn det er nå, og jeg har det mye morsommere på trening. Det var veldig befriende sånn sett. Det er bare en hyggelig del av hverdagen, og ikke noe man må gjøre. **UD**

Foto: foto.samfundet.no

USUNN TOPPIDRETT: Granerud er den mestvinnende nordmannen i verdenscupen i hopp. Likevel mener han at toppidretten aldri vil bli sunn.

Foto: foto.samfundet.no

SYKELIG TOPPIDRETT: Bråten ønsker bedre kompetanse i breddeidretten.

Vil du vinne NTH-ringene?

Alle som bestiller en NTH-ring før 1. mai er med i trekningen av en gratis NTH-ring!
Deltakelse regnes fra 1. januar

DAHLSSVEEN
en del av mestergull

OLAV TRYGGVASONSGT. 34 • TRONDHEIM •
WWW.GULLSMEDDAHLSSVEEN.NO • TLF. 73 52 58 06

Produkt av
KARL-
GARD

Trondheimsstudenten - Denne spalten vil være et møte med den gjengse student i Trondheim. Den skal fortelle deres historie, på en nær og personlig måte

Musikkdrømmen fremfor studentlivet

Mathias Unhjem Rognskog driver musikkstudio i Trondheim. Nå må han bare fullføre ett emne før han kan si seg helt ferdig som student.

TEKST: Hedda Aker | FOTO: Frida Skiaker Hval

Vi møter Mathias i musikkstudioet som ligger i et hvitt, gammelt lagerbygg ytterst på Nyhavna. Ute er det grått. En svær varebil spyler asfalten på parkeringsplassen. Det støyer.

– Litt av et sted å ha et lydstudio?
– Ja, det bråker en del, men innimellom er det ganske stille.

Vi snirkler oss inn gjennom ganger med musikkutstyr opp etter veggene, mellom gitarer, forsterkere og duppeditter du må være nerdete musiker for å kunne navnet på, før vi kommer inn i selve studiohulen.

– Jeg fikk et behov for å prøve å produsere musikk selv, og så har det plutselig blitt et sånn sted hvor vi tar opp masse forskjellig musikk med masse forskjellige folk.

SKUMMELT: Musikkveien kan være utrygg og ukonversjonell, men med mange ulike jobber føler Mathias seg trygge.

Studio fremfor studium

Mathias forteller at de er tre stykker som eier studioet, og at det er han og én til som jobber en del sammen om det.

– Jeg ble ganske lei av å studere til slutt. Eller, jeg likte det helt til siste semester. Da startet jeg dette studioet her.

Om han fortsatt er student eller ikke, kan diskuteres. Med kun ett emne på campus føler han seg i hvert fall ikke helt som student.

– Jeg skulle egentlig vært ferdig for ett år siden, men så manglet jeg et emne. Det tar jeg nå for å bli ferdig, forklarer han.

Altså delvis student, i hvert fall på papiret. Likevel virker det som om studielivet kommer i bakgrunnen, litt som den irriterende støyen fra spylemaskinen utenfor.

– Ja, jeg synes det er vanskelig å ta kun ett emne. Jeg glemmer at jeg skal på forelesninger og sånt.

Mathias forklarer videre at da han var fulltidsstudent, lå hovedfokus på å studere. Nå får to jobber og egen musikkspilling høyere prioritet.

Hvordan legge riktig melodi på livet?

For musikken tar tid, og det å bygge opp et eget musikkstudio er krevende. Å prøve å få taket på hva som driver Mathias er ikke helt lett.

– Det er så mye som ikke er laget enda. Kanskje det er det.

Så forklarer Mathias at han er opptatt av hvordan melodien, teksten og akkordprogresjonen i sanger henger sammen.

– Jeg leter etter ting som er fete i seg selv, og som ikke er avhengige av måten de spilles på. Melodier som passer inn i mange sjangere, og som ikke nødvendigvis legger føringer for resten, som instrumenteringen for eksempel.

Han legger til at det er likt for tekster.

– Det jeg skriver om, er alltid basert på eget liv. Jeg tror det nesten alltid vil være det, for det er vanskelig å unngå. Men jeg prøver å skrive på en måte som gjør at det kan relateres til mange andre ting.

Gitarforsterker som drivkraft

Det skal sies at Mathias har hatt musikken i seg helt fra han var liten. Han sang alltid som barn og hørte mye

på musikk. På ungdomsskolen begynte han å spille gitar mer aktivt.

– Jeg gikk på en linje som heter TAF på videregående. Der kunne du begynne å jobbe og tjene penger allerede høsten du startet. Jeg tenkte at om jeg gjorde det, så kunne jeg kjøpe meg ny gitarforsterker.

Han presiserer at han også syntes linjen høstes litt spennende ut, men at det likevel var mest fordi han ville kjøpe den nye forsterkeren.

Digger å kunne kjøre eget løp

Mathias forteller at for hans del har det ikke vært et bevisst valg å satse på musikken, men at det bare har blitt sånn.

– Jeg kan synes at mange ting er morsomt, men det som alltid har blitt igjen, er musikken. Den har satt seg. Jeg tror ikke nødvendigvis for min del at det har vært en bevisst tanke om at «nå satser jeg på musikk».

– Men synes du det er skummelt?

– Ja. Det er veldig utrygt. Men jeg holder på med mange forskjellige ting. Så hvis den ene tingen ikke går bra, så går kanskje den andre greia bra. Og det er litt betryggende. I tillegg til at jeg har en vanlig jobb også, svarer Mathias uten å nøle.

Han utdyper at det er et ukonvensjonelt valg, og at det ikke er noen som hjelper deg. At du må gjøre det selv.

– Jeg digger å kunne kjøre eget løp. Jeg liker det.

Magien i studioet

Men det er tøft, og det tar lang tid før man kan begynne å tjene egne penger. Man går fra å ta nesten ingenting betalt, til å ta mer og mer etter hvert som

DRIVKRAFT: Å utforske musikk som ikke er laget enda, er en av tingene som driver Mathias.

man selv blir flinkere og mer effektiv, forteller Mathias.

– Et spørsmål er jo når man skal slutte å kjøpe utstyr for pengene. Man er en nerd hvis man har startet et studio. Man blir ikke ferdig.

Det er magien som innimellom oppstår i lydstudioet, som Mathias liker best med jobben.

– Når det er folk som er der inne og spiller, og det skjer noe helt fantastisk, så sitter man her og får være en del av det som skjer. Man er med på å skape. Da tenker jeg «Folk kommer til høre på dette og synes det er kult, men jeg var her da det skjedde». Det er en ganske kul følelse. **UD**

MUSIKK FREMFOR STUDIE: På slutten av siste studiesemester lagde Mathias musikkstudio sammen med en venn.

FOTO: Privat

ALTERNATIVET VAR TILBAKEBETALING:

– Man kan sikkert si at det var litt luksus for å være et vanlig studentarrangement, men pengene hadde forsvunnet om de ikke ble brukt siden de hadde blitt øremerket dette arrangementet, forteller leder i Velferdstinget

Velferdstinget brukte 275 000 kroner på jubileumsfest

I forbindelse med 25-årsjubileet til Velferdstinget ble det arrangert en fest med 200 deltakere. Flere stiller seg kritiske til pengebruken.

TEKST: Ingeborg Hågensen | ILLUSTRASJON: Emil Moberg Værnes

Lørdag 5. mars arrangerte Velferdstinget en stor fest på Scandic Nidelven. Det var rundt 200 deltakere på festen, deriblant tidligere studenter, ansatte fra Sit og representanter fra andre frivillige organisasjoner. Prisen for festen var på 275 000 kroner. Av disse kom 125 000 kroner fra semesteravgiften, mens 150 000 kroner var penger bevilget av Kunnskapsdepartementet til Sit.

Under Dusken har snakket med en person tilknyttet studentdemokratiet, som sier det er problematisk at Velferdstinget har brukt så mye penger på et arrangement hvor det har vært et begrenset antall studenter.

Under Dusken har valgt å anonymisere kilden.

Lojalitetsforhold mellom Velferdstinget og Sit

I forbindelse med koronapandemien delte Kunnskapsdepartementet ut en del midler som skulle brukes på studenter. Sit fikk ansvar for å dele ut disse pengene til studentene. Velferdstinget har så søkt Sit om midler fra denne potten til jubileet.

Kilden mener at Velferdstinget og Sit ikke er bevisste nok på hvor store midler de disponerer, og forholdet mellom dem. Kilden viser til at Velferdstinget og Sit fungerer som kontrollorgan for hverandre og mener det er en lojalitet mellom dem.

Velferdstinget har ansvar for å fordele semesteravgiften og kan dessuten uttale seg om hvordan Studentskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim skal prioritere.

– Her har Velferdstinget hatt en fest med 200 deltakere med festmåltid inkludert. I tillegg hadde de leid inn en artist fra The Voice som opptredte på arrangementet, sier kilden.

– Kan diskutere det moralske

Tildelingen av pengene som kom fra semesteravgiften, har vært en åpen prosess og ble vedtatt under et åpent møte før jul. Det er her verdt å merke seg at dette ikke er penger som skulle gå til for eksempel psykisk helse eller andre studenttiltak. Pengene gikk heller ikke til alkohol.

– De har ikke gjort noe ulovlig sånn sett. Likevel kan man diskutere det moralske rundt det at en organisasjon som har i oppgave å ivareta og bedre velferdstilbudet til studentene, har brukt såpass store midler på en fest for en liten gruppe, hvor mange ikke var studenter, sier kilden.

Leder Ellinor Lindström i Velferdstinget sier at det var et poeng at arrangementet ikke skulle være en eksklusiv fest for bare Velferdstinget internt, men at de også hadde med så mange studenter som mulig.

– Tanken var at vi skulle feire 25-årsjubileet til Velferdstinget, og da var det naturlig at vi inviterte våre viktigste samarbeidspartnere. Det var også et mål at studentfrivilligheten skulle være representert på en god måte og at studentorganisasjonene skulle være til stede, sier Lindström.

Lindström sier videre at de valgte å invitere fjorårets representanter siden det på grunn av pandemien ikke

FOTO: Fredrik Framhus

NOE ANNET ENN FORESPEILET: Leder i Studenttinget Astrid Hilling sier hun var klar over at det skulle være et større arrangement, men visste ikke noe om rammene rundt budsjettet

hadde blitt gjennomført noen sosiale arrangementer for dem.

Hun forteller at Kunnskapsdepartementet hadde gitt tydelig beskjed om at de pengene som ikke ble brukt i 2021, skulle betales tilbake til Kunnskapsdepartementet. Lindström understreker at dette var helt i slutten av 2021, og etter at 20 millioner hadde gått til lavterskel sosiale arrangementer, lønn av studenter, psykisk helse og så videre. Derfor syntes Velferdstinget det var mer innafor å se om det var KD-midler som ikke skulle brukes på noe annet. Lindström presiserer at Velferdstinget ikke har vært med på å dele ut disse pengene.

– Så kan man spørre seg om man skulle vært kritisk til å ta imot pengene da vi fikk dem, men da vi fikk tilbudet, tok vi dem imot i god tro om at Sit hadde gjort en god vurdering på dette, sier Lindström.

Større enn det som ble forespeilet

Leder Astrid Hilling i Studenttinget sier at Studenttinget var blant deltakerne på jubileet, men at de ikke var klar over at noen av midlene kom fra Kunnskapsdepartementet. Hilling var til stede på møtet hvor det ble vedtatt å bruke penger fra semesteravgiften på jubileumsfesten, og sier at hun stilte spørsmål til pengebruken. Videre sier Hilling at de som eierorgan ikke har full innsikt i budsjettet, men at de har bedt om å få det.

Hvis du stilte deg kritisk til beslutningen om å bruke penger av semesteravgiften til dette arrangementet, hvorfor deltok du likevel?

– Jeg stilte spørsmål til avgjørelsen om å bruke penger på seg selv, men forklaringen vi fikk om hvordan arrangementet skulle være, var ganske annerledes enn slik den først ble framstilt.

Hilling sier at de fikk forespeilet en feiring som skulle feire Velferdstinget og frivilligheten, og ikke en eksklusiv fest hvor bare inviterte fikk delta. Hun sier at hun visste at det skulle være et arrangement med mange deltakere, men ikke noe om rammene rundt budsjettet eller omfanget av hvordan feiringen ble. Hun understreker at Studenttinget er kritiske til bruken av midlene som kom fra Kunnskapsdepartementet.

På møtet i høst hvor det ble vedtatt å bruke penger fra semesteravgiften, var det Andreas Knudsen Sund som var leder for Studenttinget. På spørsmål om hvordan Studenttinget stilte seg på møtet da det ble vedtatt å bruke penger fra semesteravgiften, svarer han:

– Jeg kan ikke huske at jeg sa noe. Jeg tror nok at jeg tenkte litt kritisk om det, men jeg tenker at det på mange måter er fra semesteravgiften at Velferdstinget får sin finansiering.

Knudsen Sund sier at siden det å ta penger fra semesteravgiften var en åpen prosess ser han ikke på det som kjernen av problemet.

– Problemet er heller det at det har blitt så mye mer midler enn det som ble forespeilet, og at de ikke har hatt en god og åpen prosess på denne oppskaleringen, sier Knudsen Sund.

Hilling sier at siden Velferdstinget kommenterer budsjettet til Sit, har Velferdstinget dermed også en innvirkning på regnskapet til Sit.

– Sit tjener på å ha et godt forhold til Velferdstinget når Velferdstinget skal velge representanter til Sit-styret. Det er derfor viktig å være bevisste på maktforholdet mellom dem sier Hilling.

Pengene ville blitt tilbakebetalt om de ikke ble brukt

– Velferdstinget blir finansiert av semesteravgiften, og vi har et budsjett som er ment for intern drift, arrangementer, kurs og liknende. Vi har respekt for semesteravgiften, og vi ville derfor ikke ta fra budsjettposter internt i Velferdstinget fra andre rammer, forklarer Lindström.

Da de skulle be om finansiering for arrangementet, søkte Velferdstinget først Trivselsfondet, men fikk beskjed om at Trivselsfondet hadde sluttet å bevilge penger. Sit har deretter tatt en vurdering på at dette er riktig bruk av penger. Ettersom pengene fra Kunnskapsdepartementet var øremerket, kunne de ikke spares til 2022. Lindström utdyper at man kunne øremerke disse pengene slik at de kunne *brukes* i 2022. Sit valgte derfor å øremerke disse midlene til større prosjekter og arrangementer.

Lindström sier at jubileet var et arrangement som utviklet seg underveis i planleggingen. Da Velferdstinget vedtok en ramme på 125 000 kroner, var det før de hadde kommet skikkelig i gang med planleggingen, og man diskuterte forslag til gjennomføringen av jubileet.

– Tanken var først å ha et mindre arrangement innenfor den rammen

FOTO: Privat

IKKE MENT Å VÆRE EN EKSKLUSIV FEST: Leder i Velferdstinget Ellinor Lindström sier det var viktig for dem at det var med så mange studenter som mulig.

GRATIS: Marita Uglem Remøy deltok på festen som medlem av linjeforeningen Erudio. Hun ble overrasket da det viste seg at alt var gratis.

som hadde blitt satt, men da ble det veldig vanskelig å invitere eksterne studenter og organisasjoner, noe som var motivasjonen for å få et større budsjett, sier Lindström.

Et luksusarrangement i studentfrivillighetens navn

Lindström sier at de ønsket at jubileet skulle være et fint arrangement, og at de hadde lyst til å gjøre litt stas på det.

– Så kan man sikkert si at det var litt luksus for å være et vanlig studentarrangement, men pengene hadde forsvunnet om de ikke ble brukt, siden de hadde blitt øremerket dette arrangementet.

Lindström innrømmer likevel at det hadde vært positivt å inkludere representantene i Velferdstinget mer i prosessen, og sier at hun gjerne skulle gitt dem løpende informasjon.

– Når man ser seg i speilet, kunne man kanskje tatt noen avgjørelser annerledes, sier Lindström.

Lindström sier at Velferdstinget representerer mange utdanningsinstitusjoner, og påvirker Sit på mange måter. Velferdstinget har blant annet råderett for semesteravgiften og kan komme med innspill til Sit sine budsjetter.

– Mye av jobben er å være studentstemmen i Sit, slik at de gjør jobben på best mulig måte for studenter. I situasjoner er det Velferdstingets rolle å være kritisk og stille spørsmål til hvordan Sit gjør ting. Men man kan ikke bare være kritisk, man må også samarbeide for at ting blir gjort på en god måte.

Lindström sier videre at Velferdstinget blir invitert på mange faste møter og holdes oppdatert på viktig drift.

– Sit er åpne for å dele mye med Velferdstinget, nettopp fordi vi har et grunnleggende godt samarbeid. Dette åpner opp for at Velferdstinget lettere kan være kritiske når det er nødvendig, avslutter Lindström.

For godt til å være sant?

Marita Uglem Remøy var deltaker på festen gjennom linjeforeningen Erudio. Hun forteller at Erudio var en av linjeforeningene som ble trukket ut til å delta, og det var tre representanter fra Erudio som var til stede på jubileumsfesten.

– Det var et ordentlig opplegg og var pyntet skikkelig fint. Forsknings- og høyere utdanningsminister var til stede, og i tillegg var NTNUI dans og koret Candiss der og optrådte, forteller Uglem Remøy.

Hun sier videre at hun tenkte over at dette var et arrangement som kostet penger.

– Det var jo gratis inngang hvor maten var inkludert. Jeg visste ikke at det var gratis før en uke før jubileet. Det virket nesten som det var for godt til å være sant, fortsetter hun.

Uglem Remøy tror nok de hadde dratt på festen uansett, spesielt siden de var én av få linjeforeninger som fikk invitasjon.

– Det er veldig kultur for å dra på andre linjeforeningers ball og arrangement. Velferdstinget faller jo litt utenfor, men vi valgte likevel å sende noen, siden vi ble trukket ut til å delta.

– Det blir litt som å feire seg selv istedenfor studentfrivilligheten

Uglem Remøy stiller seg likevel kritisk til at det ble brukt en så stor sum på arrangementet.

– Det er veldig problematisk at et fåtall skal få pengene istedenfor at de går til studentenes faktiske velferd. Det synes jeg ikke er rett bruk av penger. Velferdstinget gjør mye bra, men det blir litt som å feire seg selv istedenfor studentfrivilligheten.

Hun mener at forholdet mellom Velferdstinget og Sit burde komme enda tydeligere fram, da hun synes det er uklart for dem på utsiden hvordan forholdet mellom dem egentlig er.

– Det at de har et så tett forhold gjør at de kan bruke penger på hverandre som gagnar dem mer enn studentene. Hadde måten festen ble finansiert på vært tydeligere kommunisert, ville vi stilt oss mer kritiske til selve arrangementet, avslutter hun.

Sit: – Viktig å bidra til frivilligheten

I en e-post til Under Dusken forteller nylig avtroppede styreleder Sofie Carlsen Bergstrøm i Sit at finansieringen av Velferdstingets jubileum innledningsvis var budsjettert med Velferdstingets eget budsjett. Detaljene rundt denne prioriteringen er noe Velferdstinget styrer selv, og ikke noe Sit har kjennskap eller innsikt i.

Videre skriver Bergstrøm at de fleste i Velferdstinget gjør dette frivillig, og det å prioritere KD-midler til frivilligheten var dermed noe Sit prioriterte.

– For Sit er det viktig å bidra til studentfrivilligheten, inkludert å skape blest og god stemning rundt det å engasjere seg, og da vil økonomisk bistand gis til formål av ulik form og størrelse, skriver hun.

Sit mottok finansiering fra Kunnskapsdepartementet i tre tildelinger gjennom 2021.

– Vi har fått gjort utrolig mye bra for studentene i Gjøvik, Ålesund og Trondheim med disse midlene. Alt det som var øremerket psykisk helsetilbud, gikk uavkortet til psykisk helsetjeneste og har bidratt til nyansettelser og frikjøp av studenter på venteliste.

Når det kommer til samarbeidet mellom Velferdstinget og Sit, er dette noe de jobber med hver dag, hele året. Carlsen Bergstrøm skriver samtidig at de har et bevisst forhold til det at de er to forskjellige organisasjoner som må opprettholde en armlengdes avstand for å kunne spille hverandre gode.

– I flere saker har vi ulik tilnærming til hvordan vi skal løse saken, men vi jobber mot kompromiss der vi kan, fordi vi har det samme målet: god studentvelferd i byene våre, og at studenter får en fantastisk studietid. Sammenlignet med andre studentsamskipnader i Norge er vi svært stolte av og fornøyde med hvordan vi samarbeider med vårt velferdsting, og det er noe vi ønsker å fortsette med. **UD**

TRENGER DU FLYTTEHJELP?

Studbud tilbyr stipendvennlig hybelflytting! Bestill enkelt på **www.studbud.no**

Vi har åpent alle dager fra kl.08-18

@studbudtrondheim

FRA 1190,-

En bussjåfør som lever opp til barnesangene

Få studenter ser på bussturen som noe mer enn en reise fra A til B. Per-Dagfinn gjør turen til noe mer med få ord.

TEKST: Sigurd Solheim | FOTO: Sigrid Andreassen

På en av solskinsdagene som har velsignet Trondheim etter påsken, står jeg opp tidligere enn jeg selv har lyst til for å hilse på en helt spesiell mann. Det florerer nemlig rykter om en særdeles glad bussjåfør på studentenes favorittbuss: buss nummer tre.

Hvis du er blant den majoriteten av studenter som frekventer ATBs rute nummer 3, har du kanskje hørt den blide stemmen til en bussjåfør som alltid ønsker studentene en fin dag. Han advarer også med glede om forholdene ute, spesielt hvis det er glatt.

Selv har jeg minner fra en busstur for pandemien, hvor jeg skvetter til på Dragvoll idet en hyggelig trønderstemme ønsker meg en aldeles strålende dag. Flere andre studenter

har også bitt seg merke i denne bussjåførens gledelige budskap. Jeg har planlagt en liten kaffedeit med mannen bak stemmen på bussens endestasjon, Lohove. Og hvilken sjåfør er bedre å bruke til stoppet enn mannen selv, Per-Dagfinn Pettersen?

På turen opp er det overraskende stille fra føreriset, og det virker som et fåtall av menneskene rundt meg vet hva de går glipp av. Fotografen blir med meg fra Gløshaugen, og fremdeles er det dørgende stille på bussen. Når vi kommer frem til endestasjonen, kommer en beklagende Per-Dagfinn ut av føreriset. Høytaleranlegget på akkurat denne bussen er nemlig ute av drift.

En mann med godt humør

Vi går sammen bort til solveggen utenfor et relativt moderne pauserom, hvor vi nyter varmen fra morgensolen. Per-Dagfinn starter med å snakke om hvordan han ble bussjåfør.

– Det var en slektning av meg som kjørte buss, og jeg så at dette var noe for meg. Så tok jeg busskortet og ble bussjåfør for 16 år siden, og nå er jeg 64, forteller trønderen.

Jeg påpeker at det ikke er mange årene igjen til pensjonsalder, og får til svar at han har lov til å kjøre buss til han er 75 år. Til tross for mange år i yrket har ikke Per-Dagfinn gått lei. Han mener selv at han har verdens beste jobb.

– Det er helt toppers å jobbe med studentene! De er både trivelige, hyggelige og blide. Det beste er de som er med hver dag. De smiler til meg, og det gjør dagen min så mye bedre.

Denne entusiasmen for studenter som passasjerer deler han ikke med alle kollegaene. Blant de andre bussjåførene står ikke rute 3 i like høy favør, til tross for at noen nye bussjåfører ofte vil prøve seg på ruta. Det blir både for stressende og for mye folk for dem, forteller Per-Dagfinn.

Han er tydelig overbevist om det motsatte.

– Det er best å kjøre buss under UKA eller i fadderuka. Da er det helt klart mest liv!

Prisbelønt bartefjes

Plutselig blir Per-Dagfinn bevisst på kameraet fotografen retter mot han.

– Jeg må ordne meg på barten, sier han på trønderdialekta si.

Og for en bart det er! Utenom selve dialekten, er det et klart bevis på at det er en vassekte trønder vi snakker med. Barten gjør at Per-Dagfinn alltid gir inntrykk av å gi et varmende smil, uavhengig av hva vi snakker om. For ti år siden tok den til og med sølvmedalje i VM for bart på hjemmebane, i kategorien «Hungarian moustache». To ganger om dagen smøres den med en hjemmelaget blanding av bivoks, lanolin, vaselin og lavendelolje. Nå har Per-Dagfinn kun tid til å gi den noen omtenkssomme snurr med fingrene, før fotografen knipses noen bilder.

Metrobussens ensomme bakside

I en ikke altfor fjern fortid var både bussene mindre, rutene hadde andre nummer, og metrobuss var et konsept som levde utelukkende på diverse tegnebrett. Per-Dagfinn blir lengtende

i blikket når han snakker om denne tiden, hvor bussjåføren ikke ble låst inne i sitt eget lille avlukke, slik de blir på metrobussene i dag.

– Det er ensomt. Men jeg kompenserer med å vinke ut til folk da, sier han smilende mens han gestikulerer et vink i luften.

En dag fikk Per-Dagfinn kjøre den gamle bussen, og da nektet han å la folk gå inn og ut bak, slik at han kunne vinke til alle som gikk på og av bussen.

Per-Dagfinn blir gjenkjent både i bussen og på gata, ettersom vi ikke er de eneste som har fått med oss at denne unike gledessprederen eksisterer. Det har nemlig blitt sak både i Ukeadressa og A-magasinet.

– Noen kollegaer likte det ikke noe spesielt. «Er vi ikke bra nok, vi andre, da?» sa de. Da ble jeg nødt til å snakke med dem.

Som student er jeg kjent med at vi kan være noe bråkete på bussen, men dette har aldri plaget den blide bussjåføren. På spørsmål om studentene noensinne har vært ubehagelige, deler han heller en erfaring om en førerløs bil som traff bussen han kjørte en gang. Det gleder meg å vite at studentene er mindre plagsomme enn det meste av eksterne forstyrrelser, men jeg presser allikevel videre. Hva med alkohol på bussen? De må da få lov til det, mener Per-Dagfinn.

– De er jo ikke der så lenge uansett! Mens vi har stått her har noen tatt bussen Per-Dagfinn kjørte oss opp med, og vi har fått en annen metrobuss i bytte. Vi blir med på bussen den korte avstanden tilbake til Dragvoll, før vi sier takk og farvel til den blide trønderen. Så håper jeg inderlig at denne bussen har et fungerende høytaleranlegg, slik at passasjerene på kommende tur får oppleve Per-Dagfinns varmende energi. **UD**

Livene på Fagland

Hva er det egentlig som rører seg på Dragvolls vrimleareal?
Hvem er studentene som sitter der?

TEKST: Martine Louise Skulstad | ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

I det som tidligere var en stor, slitt og helsefarlig lesesal, finner vi Fagland. Et brukslokale uten spesiell funksjon eller mening, men som studentene tydelig har pustet liv i.

For de av oss som ikke er tilhengere av en alarmklokke som går av klokken fem om morgenen, så er det å få en plass på Dragvoll sin oransje oase en utfordring. Jeg finner én ledig plass på ett av de svarte langbordene, akkurat der tønner av antibacservietter har fått sin boplass. Jeg sniker til meg en stol som ikke fremstår okkupert, og kjenner det blir godt med en pause fra bachelorskrivingen. Jeg lener meg tilbake og ser på det som beveger seg her.

Et lite overblikk

Jeg prøver å telle hvor mange sitteplasser det er, men blir svimmel av de mange ulike stoltypene og gir opp. De fylles alltid opp av studenter fra alle mulige studieretninger, verv og eksamensgrupper. Jeg aner ikke hvor mange språk jeg har hørt som jeg ikke kan, eller hvor mange av dem i rommet jeg har matchet med på Tinder under lesepausene. Det gjelder å ikke få øyekontakt med dem. En jeg kysset en gang, sitter i en hengestol på den oransje flekken i midten av lokalet. Henne ser jeg litt lenger på, og så ser jeg videre.

Mye å feste øynene ved

Det reklameres for undersøkelser, studentvalg og hjelp til masterprosjekter. En oversikt over leseplasser for eksamensperioden høsten 2020 henger fortsatt på vinduet. Plakatene om smittesporing og påminnelser om avstand føles integrerte i veggene; det hadde nesten vært nakent uten dem nå. De kommer nok til å bli hengende i årevis. På de gule tavlene er det skrevet personlige tekster som åpenbart er ment for at noen skal lese. Jeg lurar på om de noen gang blir svart på. Andre har oppmuntrende ordtak, tegninger og ligninger. Om du ønsker tips om middag, serier, filmer eller musikk, er det en godt utfylt oversikt her. Jeg bruker vinduene langs inngangen til å spionere på alle som går forbi. Det spioneres inn også, og unaturlige bevegelser blir brukt for å få noen i rommet sin oppmerksomhet. Med mindre det oppleves som vanlig å slå hjul i campusen sine korridorer. Rumperisting i varierende form og kvalitet blir hyppig brukt.

Hvem er du?

Det sitter en fyr med AirPods og skyggelue som skygger for hele fjeset i én av de grønne sakkosekkene. Hører man godt etter, kommer det lettere snorkelyder. En jente ved siden av meg har fire bøker åpne foran seg, og hun har stirret ut i intet i en bekymringsverdigg lang tid. Skal jeg høre hvordan det går?

Praten går på bordene rundt meg, og venner samler seg for dagens sosialisering og lunsjpause. Basert på samtaleemner tipper jeg det er studenter fra statsvitenskap, psykologi eller én av de utallige lektorretningene NTNU tilbyr. Det stilles spørsmål rundt vinonsdag på Samfundet. Den tidligere Edgar-baristaen i meg vil svare, men jeg lar være. De finner ut av det.

Noen ser digitale forelesninger sammen, og noen bruker skjermene til skolearbeid eller for å vise spotify-listene sine. Rundt meg ser jeg alt for mange forlatte kaffekopper fra Sit, samt vannflasker som alltid tilhører Pedagogstudentene. Vasken er stappfull av bestikk. Jeg tror kantinen savner dem.

Det dukker opp en fyr ved langbordet foran meg, og han drar fram det som ser ut som designerjakker. Han gir én til hver av kompisene. Hvorfor? Hva er hensikten? Gutta virker ikke å synes at dette er normalt heller. De har et lite moteshow, før de går og spiser lunsj.

Jeg lurar på om de kanskje egentlig går på BI.

Flere bergensere snakker høyt, og på instinkt ser jeg opp og prøver å plassere dem. Jeg legger merke til en hipsterfyr som spretter på en tennisball i timesvis, og lurar på om andre også påvirkes av rytmen i det. Et kjærestepar spiser hverandre opp i en av båsene. Jeg blir litt mer bevisst på de feilende tindertalene mine.

Nattugler på grønne stoler

Timene går, og utskiftning av dem som sitter her skjer sporadisk. Folk sitter med det siste av krefter de har i seg. Rundt middagstid begynner det å bli mulig å få sitteplass. Jeg tenker på å dra hjemover selv, men hører plutselig en beroligende klang av en

kassegitar fra andre siden av treveggen, og jeg titter rundt. Det sitter en fyr i én av bestefarstolene og plukker i vei. Det er nydelig og behagelig, og minner meg på ønske mitt om at det alltid var bakgrunnsmusikk i livet. Det går mot tiden for å dra hjem, og de siste soldatene begynner å krype ut. Rommet føles plutselig enormt.

Fagland er et snodig sted med mye liv. Gode nyheter blir gitt her. Dårlige også. Det observeres latter og frustrasjon. Man blir imponert av alle som sitter her. Alle som er skippertakstudenter, og alle som ikke er det. Det er mange historier disse veggene har hørt. Det er fascinerende å følge med. Du burde prøve det en gang. Jeg vil si at det er en produktiv form for prokrastinering når eksamenslesingen eller oppgaveskrivingen ikke appellerer. **UD**

VI SKAL DRIKKE BORT TRONDHEIMSNATTA

Om du leter etter inspirasjon til et omfangsrikt og ambisiøst diktverk: har du vurdert å stikke innom Downtown?

TEKST: Kristian Lillenes

Tittel: *Kaskader av okser og aske*
Forfatter: Eirik S. Røkkum
Sider: 120
Forlag: Flamme

Eirik S. Røkkums *Kaskader av okser og aske* er en rølpeodyssé gjennom Trondheimsgatene, stappet full av referanser til vekselvis Goethe og Scooter. Sjanglende og filosoferende følger vi en bortkommen og drita vandrer på hans snirklete sti mot enten hjem, eller den varme omfavnelsen av et par glass til.

«eplesjampo, våt hund og tjall»

Det er ikke noen romantisert eller abstrakt verden vi begir oss ut i, denne relativt skjønn Trondheimsnatten. Alkoholens «bad trip» sender deg ikke på en psykedelisk marerittsseilas; den sender deg heller altfor hardt inn i den kvalme, svette, latterlige virkeligheten, byen gjennom kropp, lukt og kjønnsdrift. Performativ såvel som instinktiv seksualitet brer seg ut og flommer over til det groteske. Reisen til Downtown for vår hovedperson er som å løfte på lokket til noe sydende og grusomt (akkurat som i virkeligheten, med andre ord). Alle sanseintrykkene

som vanligvis nummes av alkoholen, skildres i all sin klamme intensitet. På den lange vandringen hjem fra byen, hodet svømmende og adskilt de automatiske beina, er det tid til å forsvinne inn i seg selv. Det er som

“ VÆR SÅ SNILL GI MEG JULING ”

kjent det desidert verste stedet å befinne seg. Vandringen gatelangs speiles i vandringen i sinnet, og selvransakelsen blir en omfattende affære. For hvem er det egentlig vi følger på denne reisen? Er han en blottlagt sjel som byr oss se ham for den han virkelig er? Er han en desillusjonert, men standhaftig bohem, født i feil tid? Eller er han bare en kødd? Velg selv! Vi går jo bare hjem sammen, og som med de aller fleste bekjentskap stiftet i fylla, er vi nok fremmede igjen dagen etter.

«Faen ta deg / men ta meg med»

Metodene vår vandrer benytter, veksler. Iblant er det som om han skammer seg over å prøve på innsikt, og persongalleriet for øvrig blir motpolen til dette. Etter å ha dedikert side på

side til en refleksjon over sin families tilblivelse ved roten av slektstreet, lyder det fra hans side: «Hhhhvvhhuuh mhhææmmh» (dette er slik man staver et gjesp). Andre ganger er han tøyleløs i stiene han målbevisst begir seg ut på, går seg vill i og returnerer fra med granbar i håret og gjennomvåte sko. Balansegangen mellom skamfull undergravelse og blottlagt oppriktighet er gjennomført engasjerende, og anekdotene vi innlemmes i, bygger et karakterportrett som frustrerer og fascinerer.

«På gjensyn! Elskelige rakker»

«Hva vil jeg egentlig fram til?», spør vandreren seg selv. Knakende godt spørsmål, og ett det alltid er verdt å spørre seg selv. Eirik Røkkum er trolig ikke noe nærmere svaret enn resten av oss, men i dette langdiktet inviterer han oss til å betrakte en annens vei, med vorter og alt, og kanskje er det nok til at vi lærer litt mer på egen hånd. Selvransakelse er alltid verdt en anbefaling. La oss alle bare håpe vi ikke treffer oss selv gatelangs.

Les om de andre nominerte til Tarjei Vesaas' debutantpris på underdusken.no

Denne pizzabunnen er sprø som potetgull

Pizzarestauranten Grano leverer kanskje Trondheims beste italienske pizza, men de burde investere i et tidsur.

TEKST OG FOTO: Gastronom og Herbamare | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Grano, Søndre gate 25

Vi spiste: Pizzalunsj

Pris: 115 kroner per pizza

Når: Mandag – fredag kl. 11-15

Studentrabatt: Nei

Passer for: Deg med en trønder i hjertet og en italiener i magen.

Innsidetips: Finn et stødig bord.

Det gjør pizzaskjæringen enklere.

Det lukter svømmebasseng på do, konstaterer Herbamare.

Alle restauranteieres store skrekk, Gastronom og Herbamare, har tatt turen til pizzarestauranten Grano. Her har de bevæpnet seg med kniv, pizzahjul, sylskarp penn og enda skarpere vittigheter, for å smake på én av byens mest populære pizzaer.

Hvor ble det av ansjosen?

Restauranten minner om en italiensk fortauskafé med sine kritthvite fliser, oppstilte sekker med pizzamel og smekre kafébord.

– Bordet står ikke støtt, det burde boltes fast i bakken, sier handyman Gastronom, mens han kritisk besiktiger møblementet ute på fortauet.

Bestillingen gjøres ved disken: pizza sarda, grano og den udødelige klassikeren margherita. Gastronom trodde han bestilte ansjospizza, så skuffelsen er ekstra stor når maten ankommer bordet.

– Dette ligner julepølse, sier han og pirker i det vellingfargede kjøttet.

Dr. Oetker jobber ikke her

Ellers ser pizzaene appetittvekkende ut, og for deg som forbinder pizza med Egon og Big One, er det bare å slutte å lese med det samme. Granos pizza er av det italienske slaget, med bunn så tynn som et aspeløv.

– Denne bunnen er sprø som potetgull, konstaterer Herbamare etter en bit med pizza grano.

Restaurantens flaggskipspizza er en hvit sak med tomater, pølse, og crema di balsamico glasur. Den er frisk som en italiensk vårvind, men likevel overraskende smaksløs.

– Om det kun er det ytre som teller, er dette en vinner. Dessuten er den noe understekt, sier Herbamare.

Pølseskinnet bedrar

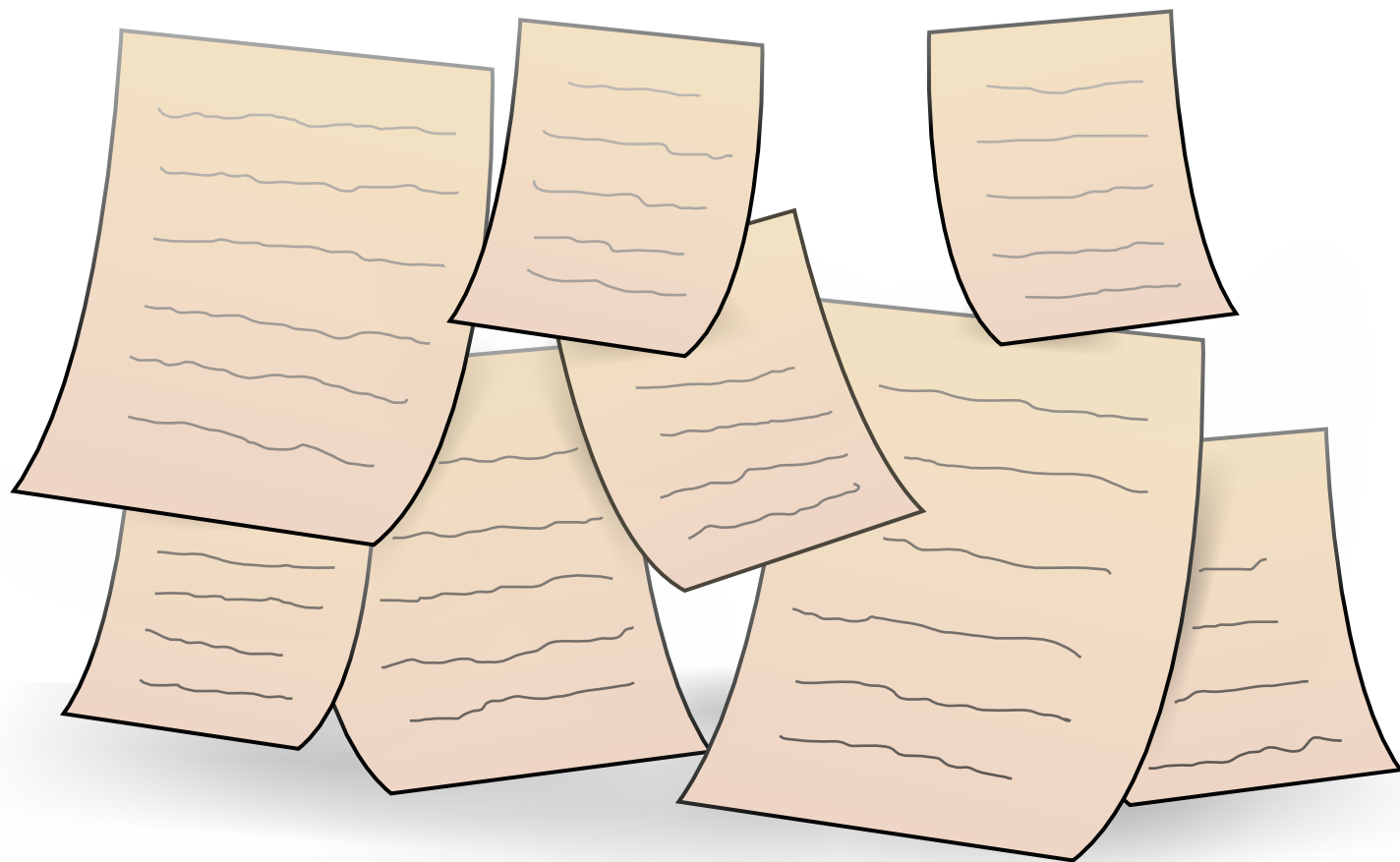
Margheritapizzaen leveres, i motsetning til pizza grano, med kullsvart skorpe. Én pizza er helt perfekt. Sarda, med sitt grøtfargede kjøtt, som viser seg å være smakfull salsiccia-pølse.

– Du skulle tro at tomatene ble plukket rett før pizzaen gikk i ovnen. Denne sausen er helt fantastisk, utroper Gastronom.

– Olivenoljen de bruker er også av toppklasse! Dette er et bra tilbud, slår en entusiastisk Herbamare fast.

Ingvild Rishøi skriver om periodene der livet rakner litt

For Rishøi er skriving et håndverk man kan lære. Hun mener dagens unge er for strenge med seg selv, og at ikke alt de skaper trenger å bli noe mer.

TEKST: Leif Henrik Hansen Hoøen | FOTO: Oskar Hadders

Da Ingvild Rishøi kom med *Stargate* til jul i fjor, sammenlignet danskene henne med den folkekjære H. C. Andersen. Boken ble kalt en moderne versjon av *Piken med svovelstikkene*. I Sverige ble førsteopplaget utsolgt etter en uke. Siden da har det gått ganske i ett for Rishøi, og til høsten kommer boken ut på spansk, fransk, russisk, tysk og nederlandsk.

Den prisbelønte forfatteren er avslappet kledd etter en lang togtur, og

har et rolig og behagelig vesen. Hun sier hun knapt har sovet på reisen, men snakker våkent og med innlevelse. *Stargate* er hennes første roman, men hun har vært opptatt av fortellinger hele livet.

– Jeg har likt å skrive historier helt fra jeg var seks år, selv om de var veldig korte. Jeg diktet før det også, selv da jeg ikke kunne å skrive. Jeg bladde i bøkene til de voksne, og fant på historier jeg skulle ønske stod der.

Skriving er mer enn talent

Det kan høres romantisk ut når hun forteller om det, men Rishøi er ikke så stor fan av kunstnerdrømmen. Hun mener det er en misforståelse at skriving kun handler om inspirasjon, og ikke øvelse. At det ikke er noe som kan læres. Noe er talent, men veldig mye er jobb, forteller hun.

– Alle skjønner jo det når du skal lære et instrument for eksempel. Du må lære skalaer og gjøre masse ting som

ENGASJERT: Rishøi viser ivrig fram hvordan hun jobber.

ikke blir noe av, før du kan gjøre ting som blir til noe. Du må øve. Sånn er det med skriving også. Jeg er veldig glad i den siden av det som er et håndverk man kan lære.

– Hva tenker du er håndverksiden ved å skrive?

– Vet du? Jeg kan gå og hente en bok som viser hvordan jeg jobber.

Rishøi reiser seg raskt og småløper bortover den lange hotellkorridoren. Tilbake kommer hun med en tykk, svart bok med utallige notater, avsnitt og ark limt inn. I starten kastet hun disse bøkene, men så skjønte hun at det ikke er så mange som jobber på denne måten. Så nå sparer hun på dem, forteller hun og ler.

– Jeg starter med en lang fase der jeg skriver helt vilt og ikke vet hva det er eller hva det skal bli. Når jeg får en slags følelse av at det er noe, så skriver jeg det fysisk ut, legger det utover gulvet og komponerer ved å klippe ut biter.

Så limer jeg det inn i boken. Jeg deler veldig strengt mellom kreativ prosess og redigering.

For Rishøi er det viktig å ha alle arkene liggende fysisk på gulvet, så hun ser alt råstoffet.

– På en skjerm ser du kanskje maks to sider, og du kan flikke på en dialog. I den tidlige fasen er det så dårlig at jeg ikke ønsker å flikke. Jeg ønsker å få en stor historie på plass. Det er den mest håndverksmessige delen av skriving.

Rishøi sammenligner det med å sitte på eksamen. Hvis man sitter og tenker på at man skal bli vurdert, så er det veldig vanskelig å prestere godt. For å gjøre sitt beste når hun skriver, må hun legge vekk alle tanker om hva det skal bli.

– Etter hvert kommer det en fase som jeg også tenker er et håndverk. Det er å stramme til, lage bildene mer presise og få dialogene til å bety mer, så de

forteller mer om personene. Alt det er tankearbeid, mens delen før det er lek.

Å føle seg utenfor

Rishøi forteller at hun skrev hele *Stargate* ved å jobbe på denne måten. Tittelen hentet hun fra navnet på en pub på Grønland. Nå er den nedlagt, men før det var den kjent for å selge en av Oslos billigste halvliterer.

Hovedkarakterene er søstrene Ronja på 10 og Melissa på 16. De bor med en alkoholisert alenefar som har mistet jobben og ikke alltid har særlig med mat i kjøleskapet. Flere har hevdet at Rishøi skriver om mennesker som lever helt på siden av samfunnet. Selv tenker hun ikke det.

– Jeg synes alle føler seg, eller er, utenfor samfunnet i perioder. En pappa som ikke har jobb er ikke så uvanlig. Det finnes kjempemange av dem. De i *Stargate* er to smarte og flinke jenter, men de har en pappa som ikke har jobb.

Sju kjappe

– **Hvem er ditt forbilde?**

– Greta Thunberg.

– **Favorittbok?**

– *Hvem skal trøste Knøttet* av Tove Jansson. Den har jeg likt siden jeg var fem, og jeg liker den enda.

– **Hva gjør du helst lørdag kveld?**

– Sover.

– **Har du en favorittsang?**

– «Valborg» av Håkan Hellström.

– **Hva er ditt beste ferieminne?**

– Da jeg var barn, lå vi alltid i telt, hele sommeren. Jeg likte så godt å pusse tennene foran teltet om kvelden, for da så jeg utover en lagune. Så brukte jeg å spytte tannkremen i sivet. Det var helt fantastisk. I alle ferier etter det har jeg søkt etter samme tilstand.

– **Favorittby?**

– Oslo.

– **Har du noe morsomt å dele fra livet ditt?**

– Da jeg skrev *Stargate*, hørte jeg på julemusikk langt ut i mai, for å få den riktige følelsen.

Jeg og mange andre har følt på at det rakner litt av og til, og jeg skriver om de periodene. Det blir spennende tekst av det.

Et observant øye

Rishøi er opptatt av mennesker, og opplever at hun får med seg mye av det som skjer i sosiale situasjoner. Det er mange som sier det og egentlig ikke får det med seg, forteller hun med et glimt i øyet. Så blir hun mer alvorlig, og sier at hun selv føler hun har noen slike antenner.

– Jeg er ikke flinkere med folk enn andre, men jeg får med meg ting. På toget opp til Trondheim i dag ble jeg helt utslitt. Det var to damer, der den ene klagde og klagde, mens den andre prøvde å få litt mot i henne. Så var det

én som jobbet på restauranten som flirte hele tiden. Han gjorde seg til for en annen jente som jobbet der, som også lo og lo. Alt dette får jeg helt med meg. Jeg klarer ikke å skru av.

Når hun skriver, kan det plutselig dukke opp replikker og dialoger hun husker fra flere år tilbake. Hun er heller ikke fremmed for å skrive opp ting hun får med seg når hun er ute og går.

– I *Stargate*, for eksempel, er det en scene der Melissa roper «herrefaen». Det er fra da jeg spilte basket med en kar en gang. Plutselig ropte han «herrefaen» da han bommet, og da syntes jeg det var et så flott uttrykk. Sånne ting tar jeg og putter inn der det passer. Det handler ikke om de spesifikke folkene, men alt som gjør inntrykk på meg, kan jeg bruke.

– **Skulking er mitt beste råd**

Som ung student gikk Rishøi på Journalisthøgskolen i Oslo. Hun kan avsløre at hun var mest opptatt av å ha det gøy, og skulket masse.

– Jeg var en veldig sløv student. Jeg tenkte at det var som videregående, der det var om å gjøre å komme seg unna med minst mulig arbeid. Det var jo mislykket, for når jeg prøvde å få med folk på det var de sånn «men vi har jo kommet inn her».

Daklassen skulle lage radioreportasje, ville Rishøi at den skulle være på rim. Hun tok det ikke så alvorlig. Så fikk hun seg jobb i Dagbladet og brukte mye tid der, noe som gikk på bekostning av studiene.

– De som fikk jobb ble sykt stolte og veldig opptatt av det. Det var jo litt

dumt, samtidig som journalistikken er fin å lære i jobb.

Skulking får du ikke gjort på jobb, for da mister du den. Dermed forteller Rishøi lattermildt at skulking er hennes beste råd til studenter. Hun har inntrykk av at det er stort alvor i den yngre generasjonen, og store bekymringer.

– Jeg skjønner at dere har den alvorligheten med dere med tanke på situasjonen i verden akkurat nå, men jeg unner dere noe annet. Jeg synes dere kan skulke mer, og kose dere litt. For meg var det veldig fint. Samtidig er det jo stusselig hvis alle skulker. Jeg følte ikke noe ansvar for klassen og oppmøte i gruppa. Det ville jeg kanskje fått litt dårlig samvittighet av nå.

Verdien i å skape noe

Hun har fått med seg at den yngre generasjonen blir målt mot andre helt fra barnsben av, og tror det øker stresset. Hun tror det er noe sunt med måten hun skriver på, der hun forsøker å legge vekk alle former for ambisjon, og tenker flere hadde hatt godt av å prøve på det.

– Det spiller ikke noen rolle om det ikke blir noe. *Stargate* ble til noe, men det meste jeg skriver, blir ikke det. Det kan være at du skriver en tekst, og så blir den aldri til noe mer, men likevel har du skapt den. Det har en verdi. Du har lært om deg selv og livet ved å skrive det ned. Alt må ikke bli noe.

Som popstjerner sier

For mange er veien til et liv som forfatter fylt med refusjoner og avslag. For Rishøi var det annerledes. Det første manuset hun sendte inn til et forlag, novellesamlingen *La Stå*, ble tatt opp av Gyldendal på første forsøk, og publisert da hun var 29 år. Men så klarte hun heller ikke å sende det av gårde før det var veldig gjennomarbeidet.

– I de første bøkene ville jeg være flink. Jeg tenkte mer på hva andre ville lese enn jeg gjør nå. Jeg måtte for eksempel ha én novelle der det vistes at jeg kunne skrive stramt, og én som var fabulerende. I debutsamlingen er det synlig at jeg viste meg fram. Det er ikke så fint å se nå.

Rishøi er likevel opptatt av at hun uansett ikke kunne hoppet over den fasen. Den måtte til, for å komme dit hun er nå.

– Nå høres jeg ut som en popstjerne, men jeg føler at det er mer ekte nå. Mer meg, som popstjerner sier.

Interessen for *Stargate* er enda økende. En film eller TV-serie er planen, og et titalls produksjonsselskap har allerede meldt sin interesse. Forfatteren sliter med å velge hvem som skal få rettighetene.

– Folk er gode på å høres ut som de er flinke. De er sikkert også flinke, men jeg skjønner ikke hvordan jeg skal vurdere det. Jeg skal møte noen igjen i morgen, men da har jeg heldigvis med meg en proff som forstår seg på de greiene der.

For Rishøi oppleves det hele som både spennende og litt overveldende. Det blir film eller serie, siden det er flere som vil. Men det kan ta lang tid. **UD**

TANKEFULL: Rishøi skulle ønske de unge ikke hadde så høye krav til seg selv.

Under korps-NM går kebab av med seieren

Epler og pærer lar seg ikke sammenligne, men det gjør faktisk korps og kebab.

TEKST: Helge Isdal, Stefan Kaliski, Syver Røinaas

Under årets kulturhøydepunkt er det merkelig nok masse ledig plass i Olavshallen. Bannerne på scenen lyder «NM i janitsjar», på folkemunne kalt korps-NM. Første korps ut justerer på notarkene for siste gang – neste år er det visstnok bare lov å bruke Ipad. Ingen skal beskyldes korps-NM for ikke å henge med i tiden. Syver, én av dagens tre korpsanmeldere, bryter stillheten:

– La oss sette oss helt bak, så får vi en fysisk, såvel som ironisk distanse til det hele.

Karius og Baktus

Korpsset Nittedal & Hakadal janitsjar deltar i første divisjon og setter i gang med noe som minner mest om Karius og Baktus, muligens med et hint av jazz. Det er verken veldig vakkert eller veldig

gøy, men selvsagt litt imponerende. Bandet består av både trombonister, saksofonister, pensjonister, koner og trompetister. Fra bakerste rad kan man nesten øyne svettedråpene i panna på karen med ansvar for å slå to cymbaler sammen i riktig sekund.

– Det er sikkert han med grått hår og briller som er dommer, roper Stefan og peker bort på et lite podium ved siden av scenen.

– Hvem av dem? repliserer Syver, nesten like høyt.

Helge ser stygt på dem.

– Dette er ikke 17.mai.

Siden det er grenser for hvor mange valthorn en stakkars anmelder kan verdsette på rad, og siden det uansett snart er middagstid, bestemmer alle tre seg for å utvide anmeldelsen. De er rett og slett sultne på flere opplevelser.

Oppvaskstativ som skål

Nittedal & Hakadals mulige overmann regjerer i syvende divisjon av kebab-ligaen (om en skal tro anmeldelsene på google), for tiden under navnet Bakklandet Pizza & Grill. Her er pilsen billig og kebaben omtrent like lang som Nittedal & Hakadals dirigentpinne – dog mye, mye tykkere. Idet anmelderne kommer inn står et kulinarisk ensemble klar til dyst på kjøkkenet. Denne gang setter de seg helt inntil scenen, under stemningsfulle bilder av New York og Paris.

– Denne kebabrullen smakte nesten ingenting, men det iallfall mye av den, kommenterer Syver etter at maten har ankommet.

– Kebabkjøttet mitt er kaldt, men godt, sier Stefan.

Han graver i det stive frossenkjøttet.

FOTO: Syver Røinaas & Stefan Kaliski

FOTO: Lars Rune Skaug/NMF.

– Og dette var billige saker.

En kebab i pita ankommer bordet, servert i et ketsjupflekket oppvask-beholder av typen man plasserer oppvaskkosten eller bestikket i. Kebab-tallerkenen blir riktignok servert på en tallerken, sammen med en enorm skål med tzatziki.

– Er det noe galt, Helge? Du har ikke spist opp tzatzikien din? spør Syver.

Selv om de andre er forholdsvis fornøyde med sine kebaber, sukker bare Helge til svar:

– La oss dra videre, jeg er fortsatt sulten.

Bachelorgrad i frityr

Shawarma kebab har en logo hentet rett ut av tv-serien *Breaking Bad*: en kylling med kokkelue tygger fornøyd på et generøst grillspyd. Inne i restauranten er det dessverre ingen kyllinger å se: Stilen er en såkalt kul stil med graffiti-tapet og knæse farger à la ungdomsklubb på 90-tallet. Ifølge anmeldelsene på nett kan stedet trygt plasseres i første divisjon blant byens kebaber, det vil si kvalitetsmessig på høyde med Nittedal & Hakadal janitsjar.

– Så elegant kebabtallerkenen er dandert, sier buffet- og tettstedentusiast Stefan.

Kjøttstykkene hans er lagt i sirlige stykker på en epleformet brødføl – en

estetikk som ikke harmonerer med interiøret. Syver sukker over mangelen på grønnsaker.

– Det er et hint av sylteagurk, men ikke så mye mer. Annet enn dressing, da.

Heller ingen av de andre kebab-rettene serveres med noe særlig annet enn sylteagurk. Pomfritten kan tyde på at kokken innehar bachelorgrad i frityr, men antagelig ikke master. Den er nemlig sprø utenpå, silkemyk inni, og med like lite smak som kjøttet. Selv om Bakklandet Pizza & Grill ikke akkurat var noen høydare, må den nok dømmes marginalt bedre.

– Er smakløs kebab et Trondheims-fenomen? funderer Helge mens han kveler et rap.

– Jeg trodde aldri jeg skulle si det, men nå ser jeg faktisk frem til korps, legger Syver til.

Jo lavere divisjon, desto bedre

Når anmelderne vender tilbake til NM, er det gjengen i Musikklaget Kornetten som skal overbevise dommerne. Til tross for at Kornetten har holdt det gående siden 1886, befinner de seg for tiden i syvende divisjon. Men divisjonen bedrar, for mens gjengen i Nittedal & Hakadal janitsjar spilte som om det sto om livet, har korpsset

fra Brekstad en langt mer avslappet og underholdende tilnærming.

– Dette høres ut som noe fra *Flåklypa Grand Prix*, sier en munter Helge.

Korpsset har bokstavelig talt valgt å slå på stortromma, i form av en svær gongong. Musikken er fengende, men Stefan føler seg ille til mote.

– Jeg hører ikke forskjell på første og syvende divisjon.

– Det er tydeligvis større kvalitetsforskjeller i kebab enn korps, hvisker Syver tilbake.

Helge konkluderer:

– Jo lavere divisjon, jo bedre.

Poengsystem

Dersom en sidestiller kulinariske og musikalske opplevelser, og deretter deler opplevelsens varighet – altså 30 minutter for både korps og kebab – på opplevelsens pris, blir korps-NM hele 5 ganger så dyrt som kebab. Siden prisen er mindre relevant for ekte korps- og kebabelskere, legger vi til ekstrapoeng for totalopplevelsen.

Total poengsum = (konsumtid / pris) x 10 + ekstrapoeng

Resultater:

Bakklandet Pizza & Grill: **6,9**

Musikklaget Kornetten: **5,8**

Nittedal & Hakadal janitsjar: **4,8**

Shawarma kebab: **4,7**

Under Duskens spørrespalte:

Fordi vi vet bedre enn deg

Dere har sendt inn spørsmål og vi har gitt dere fantastiske, vise, rett og slett geniale svar. Les videre og bli opplyst.

TEKST: Liber, Baubo og Keres | ILLUSTRASJON: Silje Marie Savland Moksnes

Hvorfor er alle gutter født i vektens tegn trash?

Det høres ut som typiske gløsing. De er alltid noe for seg selv og lever som regel i sin egen trangsynte, kjedelige boble. Fiskene er overemosjonelle og manipulerende, personer født i tyren er sta og kompromissløse, mens personer født i skorpionen har ekstremt stort ego og er som regel giftige mennesker. De kan til og med være voldelige, så pass på deg selv! Du har vært uheldig med romkameratene dine, dessverre, og vi foreslår at du flytter ut. Det er ingen nytte i å argumentere med dumme folk. Eventuelt kan du bestille en time hos astrolog for hele kollektivet. Vi har hørt at den på Sirkus shopping er bra.

- Baubo, men også De andre

Hva skjer med urinrøret hos menn når de får ereksjon, versus en slapp penis? Strekkes det ut? Er det elastisk?

Godt spørsmål! Jeg må si at jeg ikke kunne dette på stående fot, men frykt ikke! Denne piken har gjort noen undersøkelser.

I penis er det tre sylindriske svampegemer, to av dem heter corpora cavernosa og den siste heter corpus spongiosum. De to svampegemene er identiske og befinner seg på hver sin side av penis. Corpus spongiosum ligger på undersiden, og urinrøret ligger inni det. Under ereksjon fyller disse svampegemene seg med blod, slik at penis blir stiv, tykkere og lengre. Corpus spongiosum, derimot, blir ikke like spent som de to andre. Venene er nemlig mer perifert plassert, slik at det er en kontinuerlig utstrømming av blod i denne regionen. Denne konstante sirkulasjonen forhindrer at urinrøret kollapser av det oppblåste svampegemet, noe som hadde forhindret frigjøringen av sæd.

Ut fra det jeg har lært, tror jeg ikke at urinrøret er elastisk. Kanskje det er litt rynkete som en slapp penis, og så strekker den seg litt ut? Jeg fant ingen ordentlige svar på dette spesifikke spørsmålet på internett, men håper at det jeg fant ut var hjelpsomt!

- Keres

Hvordan føles det å ha en penis? Kan dere beskrive lukten og hvordan man suger penis? Skal den suges slapp eller erigert?

Hei, kjære deg! Jeg vet ikke hvordan det føles å ha en penis, men det kan nok kjennes tungt for mange gutter etter en lang dag. Hvordan penis lukter kommer an på hva han har spist og hvem han er. Uansett, før du starter med avsugingen er det viktig at du har samtykke fra vedkommende! Det første gode tipset er å analysere penis og følge med på hvordan den oppfører seg, deretter er det viktig å være entusiastisk (ifølge de fremste ekspertene skal man bruke masse spytt), og til slutt, bruk hendene dine, tungen, leppene, kinnene og brystene dine. Her kan du bare være så kreativ som du måtte ønske. Lykke til!

- Baubo

Hvor mange kjærest er for mange?

Hei! For mange vil mer enn én være for mye, men det er noe du og kjærestene dine må bli enige om sammen.

- Liber

Lurer du på noe?
Send inn ditt spørsmål her!

BEHOV FOR Å ROCKE

brenn. har gitt ut sitt andre album. Verden er ferdig med en pandemi og bandet er klare for å svette på en scene igjen.

TEKST: Hannah Kleiven | FOTO: Torstein Olav Eriksen

NERVØSE: Der Rémy blir pratsom og synlig nervøs, går Edvard ofte i seg selv og blir stille før konsert.

brenn. tok av i 2019 og ble med *Elsker* sett på som rockens redningsmenn av mang en avdanket musikkjournalist. Endelig kom det et nytt indierock-band som låt friskt og som kunne sammenlignes med band fra 90-tallet – tiåret da rocken fortsatt var bra.

Men etter en Spellemannpris, NOPA- og Gramo-stipend, Roskilde-opptreden, topping av flere «årets album-liste» og utsolgt Rockefeller ble det stille. Pandemien drepte rocken.

Vi spoler to år fram. Året er 2022, og brenn. har gitt ut sitt andre album, *Vandrer på solskinn*, som et samlet kritikerkorps skrot opp i skyene. Under Dusken møter Edvard Smith Save og Rémy Malchère Pettersen på Dromedar en solskinnsdag den siste dagen i mars, før de skal spille i en utsolgt Storsalen på Samfundet. Det er en spent duo som møter oss. Det er tydelig fra første sekund at dette er vel så mye to gode venner, som et band – ofte avslutter den ene den andres setninger, og latteren er aldri langt unna.

Motivasjon i pandemiens tid

«Oi shit, Storsalen i dag» var ifølge ham selv det første trommis Rémy tenkte da han våknet. Storsalen er deres fjerde stopp på *Vandrer på solskinn*-turneen, og man skjønner på guttene at dette er stort. Det skal svettes, hoppes, moshes og skrikes slik man ikke har fått lov til å gjøre på to år.

De to har helt forskjellige måter å være nervøse på, forteller de. Edvard går i seg selv og blir stille, mens Rémy blir synlig nervøs og må snakke med folk.

– Jo nærmere konsertstart vi kommer, desto mer nervøs blir jeg. For en uke siden var vi jo på Rockefeller, og da holdt jeg på å daue av å være nervøs, liksom, sier Rémy.

Bandet har svært lite å være nervøse for. I et anfall av forsiktighet ble de først booket inn til Klubben på Samfundet, og billettene ble revet bort på under to dager. Så ble konserten flyttet til Storsalen, og også den ble utsolgt, så det er tydelig at brenn. ikke har blitt glemmt i løpet av to år med pandemi.

Edvard forteller at hvis man hadde visst at dette skulle ta to år, så hadde han nok funnet på noe helt annet.

– Jeg skjønner ikke at vi orket. Hvis du aldri blir fortalt hvor langt det er igjen å gå, så greier du å gå litt til. Men jeg føler vi begge har vært opptatt med hvert vårt. Du har studert og jeg har tutet rundt. Men det har jo sugd kjempemasse.

I 2019 vant brenn. Spellemannpris for albumet *Elsker*, og man kan tenke seg til at med det kom også presset av å bli kalt rockens redningsmenn. Det ble et liv i sus og dus med Roskilde og Øya, og det o store rockestjernelivet. Så kom koronapandemien. Edvard forteller at med nedstenging forsvant mye av presset.

– Jeg husker at høsten 2019 så tenkte jeg «skitt, vi må begynne å tenke på andre plata». Også ble det bare stille. Jeg føler ikke det har vært så mye press i det hele tatt, sier Rémy.

Edvard nikker og lener seg tilbake, og forklarer at det var befriende at ingen hadde noen forventninger.

– Vi var helt på randen til å drite i hele greia. Så det at vi slipper album nå, er godt nok for oss, og hvis folk liker det og resonnerer med det, så er det fett.

Omvei til solskinn

Debutalbumet *Elsker* var et mer poppete, elektronisk rockealbum som hadde lekenhet langt fremme i lydbildet. *Vandrer på solskinn* er mye mer rockete., Det er en 32 minutters

svett kjøretur på veien som ikke har noen ende, slik pandemien også virket. Albumet viser et band som har blitt mer voksne, men som fortsatt kan å sette ord på angsten og slitsomheten de føler. På mange måter er det et perfekt album å komme ut av pandemien til.

– Jeg føler alle låtene vi skrev under korona ble ganske sad, sier Rémy.

Vandrer på solskinn er trist. Den portretterer en følelse av slitsomhet og en giddeløshet, som sammen med rocken og fuzzen gjør at man sitter igjen med en ekstrem faenhet over to år som bare sto stille. Med elementer som å bare skrike «A ye» eller prating om hvor dumt det er at man er full og synes synd på seg selv, sammen med et forfriskende rampete og punkete lydbilde, fungerer albumet som det perfekte dekknavnet for en utrolig tristhet.

«For utpå scenen gikk det opp for meg at drømmen var en omvei» synger Edvard i låta «Vandrer på solskinn». Da spør vi bandet: Er musikken bare en omvei?

– Det føles ikke som en omvei nå, men akkurat da ble det veldig sånn. Det er sånn det har føltes i to år – dette er ikke det vi skulle drevet med og nå bare

holder vi fast ved noe som ikke er noe, svarer Edvard.

Vandrer på solskinn har mer dynamikk og luft, men samtidig mer støy og fuzz i låtene. Dette er ofte noe som kommer med erfaring og musikalsk modning. Guttene forteller at det har vært en mye mer målrettet skriveprosess, og at *Elsker* var mer en oppsamlingsplate med alle låtene de hadde skrevet frem til da.

– Det er nok noen av tingene på den første plata som var diverse demoer, som ble til diverse forsøk på elektronisk musikk. De var ikke egentlig ment som brenn., men det var mer som om vi tenkte «skitt, det her kunne vært fett i en slik kontekst», sier Rémy.

Siden begge guttene skriver låter med gitar som hovedinstrument, da med en mer målrettet skriveprosess og ikke minst masse tid, forteller de at det da ble ganske naturlig at plata ble mer rockete og fuzzete.

– Vi kommer nok sannsynligvis aldri til å gå bort fra at det skal være fuzzgitar og sånt. Det var jo der vi startet i 2013. Jeg tror det er et resultat av at vi har spilt i et par år og fått en følelse på hva vi synes var gøy, sier Rémy.

– Vi hadde nok bare et behov for å rocke, sier Edvard, uttalt med en Lemmy-stemme.

Uoppnåelig perfektjon

Ifølge legenden godkjente aldri Stevie Wonder en miks før han hadde spilt hele låten sittende i bilen, fordi det var slik folk flest hørte musikken hans. Flere artister og band har typiske ritualer eller noe man må gjøre før man kjenner at albumet er ferdig. Edvard forklarer at det alltid er noe han tenker kunne blitt gjort annerledes.

– Når jeg hører på albumet etter at det er sluppet, så tenker jeg: «ah, det kunne vi gjort der», eller «vi skulle hatt en liten pling der», eller gjort det og det annerledes. Vi er aldri ferdige, men vi må ha en frist, ellers blir man bare sittende med alle låtene i evig tid.

Det er en balansegang. Når skal man si stopp? Det er en frustrasjon rundt følelsen om at låta trenger noe, men hva? Rémy forteller at når den følelsen ikke får ut noe svar, må man bare si stopp. Låta er god nok.

– De siste fem prosentene av perfektjon er oftest ganske uoppnåelige uansett.

SOLSKINNSVANDRING: Duoene forteller at de har jobbet mye mer målrettet på album nummer to enn på debuten.

I en periode på 2000-tallet skulle alle lage ti-minutters epos, og en låt var ikke en låt før den bikket fem minutter. Heldigvis er den trenden i ferd med å snu. *Vandrer på solskinn* har nesten bare korte, konsise låter på rundt to til tre minutter. Edvard humrer og forteller at det er noe de føler de har tabbet seg ut på.

– Jeg tror vi har to eller tre låter som er 2:39 – og det er sånn, «herregud, nå må vi finne på noe annet!».

Han forteller videre at det ikke er noe de sikter seg inn på, men at det bare skjer. Dette kommer av at guttene har et ganske ubevisst forhold til hvordan låtene er, og at det nok handler om måten de skriver på.

– Det har med tempo og struktur å gjøre at det havner der. Men jeg tviler på at vi kommer til å ende opp på et punkt der vi tenker at tredve prosent av plata må være over fire minutter.

Oppvokst på rocken

brenn. sier selv at de tar inspirasjon fra flere 90-talls band og nevner navn som Nirvana og Smashing Pumpkins. De forteller at rocken i dem startet tidlig, og at den appellerte med urene, farlige lyder som barnehagelærerne ikke likte.

– Pappa spilte også alt av Black Sabbath og Led Zeppelin på vei til barnehagen, det husker jeg, sier Edvard og ser bort på Rémy.

Rémy nikker og forklarer at han også var en rockeunge.

– Jeg vokste opp på Iron Maiden; det var favorittbandet mitt i barnehagen. Jeg husker jeg hadde med en cd i barnehagen, men fikk ikke lov å spille den fordi det var banning, sier Rémy og smiler til Edvard.

– Vi ble fostret opp på rock og, ja – urene lyder, svarer Edvard med et glimt i øyet som om han gjerne skulle hatt med alle de barnehageansatte på en kveld på Uffa.

Tilhørighet er viktig i rocke-Norge. Jo mer eksotisk sted man kommer fra, desto bedre er det. Turboneger og Mayhem er fra Follo, ikke fra Oslo. Madrugada er fra Stokmarknes, i alle fall ikke fra Harstad eller Tromsø. Så er spørsmålet – hvilken «Lille-» er brenn. egentlig fra?

– Vi er fra begge Lille-ne! kommer det unisont fra de begge.

Edvard prøver seg med «Lilleputt-hammer», men det går ikke denne intervjueren med på. Videre forklarer de løgnen de lenge har levd på.

– Vi vokste jo opp i Lillestrøm-området. Men da brenn. ble startet på ordentlig, hadde begge to flyttet til Lillehammer. Vi jobbet sammen der et år, samtidig som vi studerte på høyskolen. Så prøvde vi å få brenn. til å fungere, og det var mye presseutsendinger. Da ble det veldig sånn «Lillehammer-baserte brenn».

P3 og NRK er veldig gode på kvotering på alle mulige måter, også geografisk. For et nyoppstartet band er

dette noe å bruke til sin fordel, forteller de.

– Det er mye større sannsynlighet for å bli «månedens Urørt» hvis du er et Lillehammer-basert rockeband, enn Oslo-basert. Så vi bare løy på oss det, og den løgnen levde vi på ganske lenge, helt til vi begynte å få masse mareritt, så vi måtte si at vi var fra Lillestrøm. sier Edvard.

Å starte en rockekarriere i Lillehammer, da har man kun en håndfull steder å spille på. De forteller om da de spilte på et av Lillehammers tre konsertsteder, og om forskjellen mellom å stå på en så liten scene og å stå på Rockefeller.

– Jeg følte meg ganske stor da jeg spilte på Rockefeller. Jeg føler meg ikke så stor når jeg spiller på utestedet Felix på Lillehammer, men jeg føler meg egentlig heller litt skitten. Det føles som om jeg gjør noe galt. Er det riktig av meg å stå her, forteller Edvard og ler litt for seg selv.

Klokka begynner å nærme seg konsertstart, og man merker at nervøsiteten bygger seg opp. Plutselig gir telefonen til Edvard fra seg noen stygge hvin. Enten så må han stå opp eller så er det faren som ringer. Siden det er langt på ettermiddagen er vi lettet over å høre at det er faren som ringer for å høre hvordan det står til med sønnen før konserten. Sønnen som har et behov for å rocke. **UD**

FEM TREIGE KJAPPE MED BRENN.

Hva ville dere gjort om dere ikke var musikere?

Edvard: – Race-ingeniør i Formel 1.

Rémy: – Noe pr, markedsføring.

Edvard: – Nei, vi må si noe gøy da.

Rémy: – Jeg hadde blitt astronaut.

Edvard: – Jeg hadde blitt brannmann.

Hva er det mest irriterende med hverandre?

Edvard: – Altså, dette er vanskelig... Men det handler jo bare om at jeg er en annen person enn deg. Det er irriterende hvor nevrotisk du er. Men noen er mer nevrotiske enn andre, og så må man bare stå i det. Jeg prøver å bli mer irritert på innsiden.

Rémy: – Med deg så er det kanskje sånn hvor streng og pappa-ete du kan bli.

Edvard: – Det er fordi jeg er en leder, Remy. Jeg har «CEO-hjerne».

Rémy: – Men har du passiv inntekt?

Edvard: – Ja, faktisk. Jeg har krypto.

Deres beste konsertopplevelse?

Edvard: – Kan man si datoer i fremtiden? Felix 2024!

Rémy: – 2045

Edvard: – Nei, nei – Felix sånn 2034. Felix, Lillehammer 2034. Det blir grellt, ass.

Hvor mange album har dere da?

Edvard: – Da har vi to album.

Rémy: – Vi har «Best of»-album. Så blir det «Best of best of». Så det blir færre og færre låter, til slutt så er det bare to låter igjen.

Deres absolutte favorittalbum noensinne?

Edvard: – Det er så vanskelig! Jeg har hørt veldig mye på album i det siste - det er jo som en ferdig liste! Jeg er veldig glad i Siamese Dream av Smashing Pumpkins, men også Nevermind av Nirvana. Og så Punisher av Phoebe Bridgers. Nei, si Siamese Dream, da, det tar meg tilbake.

Rémy: – Jeg har liksom ingen. De siste årene har det vært første plata til Big Thief.

Hva ville dere sagt til deres yngre selv?

Et tips til deres fremtidige jeg?

Rémy: – Ikke stress.

Edvard: – Lær deg å trives i eget selskap

Rémy: – Er du der nå?

Edvard: – Nei. Skulle ønsket jeg kunne sagt det til meg selv nå.

ROCKEUNGER: Både Rémy og Edvard har vokst opp med rockemusikk gjennom hele barndommen.

HER SPILLER MUSIKKEN

Fra «Korobeiniki» i *Tetris* til Ariana Grande i *Fortnite*.

TEKST: Janina Wildermuth | ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

Tiden da man lagde musikk på en Atari-ST-datamaskin er for lengst forbi (bortsett fra for nostalgikere på Gamescom). Nå jobber profesjonelle komponister og lyddesignere med den perfekte lyden, og verdenskjente musikere spiller virtuelle konserter. Dataspillmusikk har blitt en kjempestor industri med mer dybde enn du tror.

Tenk deg *Tetris* uten den kjente musikken i bakgrunn, *Mario Kart* uten motiverende kjøremusikk eller *Minecraft* uten den vakre stemningsmusikken. De første dataspillene var nemlig stille. Først på 70-tallet utviklet programmerere den første lydeffekten «ping» – lyden av en ball i spillet *Pong*.

I 1981 slapp Sega et spill med navn *Frogger*. Det var det første med elleve egenkomponerte låter som dermed ikke trengte å loopes. Musikken varte hele spilletiden. Veien mot nivået til *Skyrim* var derimot fortsatt lang.

Dataspillmusikk er dynamisk

De første dataspillkomponistene ble populære på 80-tallet, særlig i Japan. Da var musikken fortsatt lineær og begrenset til noen få enkle lyder. Senere, etter som teknologien utviklet seg, ble

musikken interaktiv. Om du er i fare, løper, er i en ny verden eller snakker til karakterer, tilpasses musikken handlingene dine. Den påvirker ikke bare nåtiden, men er et resultat av fortiden og indikerer en situasjon i framtiden.

Og det er det som skiller musikken i dataspill fra filmmusikk. Det betyr riktignok ikke at filmkomponister ikke lager musikk for videospill. Tvert imot

skrev for eksempel musikkigiganten Hans Zimmer musikken for *The Call of Duty: Modern Warfare 2* og *Crysis 2*.

Et navn man burde kjenne til, er Koji Kondo. Japaneren var den første komponisten som jobbet for Nintendo på begynnelsen av 80-tallet, og han står bak den karakteristiske lyden til selskapet. Han har også laget musikk til *The Legend of Zelda* og *Super Mario World*, og ble en legende i dataspillmusikkverden. For hvert nye Zelda- og Mario-spill er det han som blir kreditert og får anerkjennelsen.

Først i 1990 ble spillselskapet Sega interessert i popmusikk og engasjerte Michael Jackson til å bidra til spillet *Moonwalker*. Michael sine kjente utrop og låten «Beat It» ble integrert i spillopplevelsen og gjorde spillet til en bestselger.

Prisverdige utviklinger i de siste 20 årene

Musikk i dataspill kan enkelt blir irriterende eller for mye. Derfor har det blitt naturlig å høre på egne spillelister mens man spiller. Ett spill har brukt dette som utgangspunkt for å gi spilleren muligheten til selv å velge musikken som spilles i spillet. I *Grand Theft Auto*, som dreier seg om å kjøre bil, tilbys det personlige lydspor. I *GTA V* finnes det 16 radiokanaler med til sammen over 400 låter du kan velge mellom. For nesten hver sjanger finnes det en egen radiokanal: FlyLo FM for

IDM, The Lowdown 91.1 med Soul og Non-Stop Pop Fm, der modellen Cara Delevigne leder programmet som en litt mer ekstrovert versjonen av seg selv.

Ett av de beste datasillydsporene har *Skyrim*. Musikken er så atmosfærisk og episk at den setter tonen til hele spillopplevelsen. Den fortjener en pris. Men den første dataspillmusikken som faktisk vant noe stort, var musikken til *Civilization*. Den vant en Grammy i 2011. Andre viktige priser for musikk i videospill er Game Audio Awards, som i år arrangeres i Finland og BAFTA Game Awards som kåret *Returnal* til vinner i kategori musikk og lyd 8. april 2022.

Fortnite har blitt til en ny konsertscene

Nå til dags er det vel mest kjendiser som fungerer som valuta i dataspill. Ikke bare vises programledere og modeller i spill, spesielt musikere er invitert til å samarbeide med videospill med den nyeste teknologien. Takket være VR og AR kunne Travis Scott og Ariana Grande spille en virtuell konsert i *Fortnite*. Også Royal Blood og Lil Nas X stilte opp i *Roblox*. *Fortnite* har frambragt egne danser som ungdommen rundt verden stolt viser fram i enhver situasjon. Ikke minst har artisten Marshmello flere ganger vært involvert i spillet, og er nå en karakter.

Koronapandemien har visst bidratt til et tettere samarbeid mellom videospill og musikere, men trenden

var forutsigbar. Allerede på 90-tallet skrev David Bowie flere låter eksklusivt for spillet *Omikron: The Nomad Soul*. Også Imagine Dragons ble ansatt for å lage en reklamelåt for *League of Legends*. Sist, men ikke minst, ga Linkin Park først ut sangen «The Catalyst» for *Medal of Honor*-spilltraileren gjennom EA før de slapp den på alle andre plattformer.

Dataspillmusikk har nesten nådd filmmusikkens nivå. Den fyller fysiske orkestersaler og selger bra. Kjendiser og musikere lager eksklusive låter til spill, og selskapene investerer store summer i god lyddesign. Gitt det faktum at du vanligvis bruker hodetelefoner når du spiller, settes også stort fokus på romlig lyd og interaktivitet. Her spiller musikken den ledende rollen. **UD**

Guide til festivalsommeren

Har du ikke lagt planene for sommeren enda? Her er noen av festivalene du kan nyte i ferien som kommer.

TEKST: Musikkredaksjonen | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Det er ingen hemmelighet at festivallivet har vært ikke-eksisterende de siste to årene. I 2022 blir det heldigvis annerledes. Festivalgåere kan igjen glede seg til å se favorittartistene sine i levende live på en scene, mens de selv står midt i folkemengder med tusenvis av folk som er gira på å ha det gøy. Her finner du et utvalg av musikkfestivalene som er planlagt til sommeren, med fantastiske artister, variert musikk og ikke minst en garanti for god stemning. Kanskje ses vi på én av dem?

Primavera Sound, Barcelona 2.–12. juni

Finnes det egentlig en bedre godtepose med musikk enn det Primavera sparker i gang festivalsommeren med? Heldiggrisen som klarte å skaffe seg billett, kan glede seg til alt fra kultfavoritter som 100 gecs, Jamie XX og black midi, til ringrever som The Strokes, Tame Impala og Gorillaz.

Det er noe for enhver, og rett og slett for mange navn å droppe i en liten tekst som denne. For din egen skyld anbefaler jeg deg å titte litt på festivalplakaten og sikle etter det som kommer til å være flere av sommerens store konsertopplevelser.

– Tina Løvås

Loaded, Oslo 9.–11. juni

Det som skulle være en liten, intim todagers musikkfest på Vulkan i 2020, har nå blitt en heidundrende festival på Kontraskjæret. Line-up-en er nærmest perfekt for enhver etablert indierocker, med headlinere som Wilco, The National, The Dandy Warhols og Sharon Van Etten. Men dette er ikke bare musikk for pappaene på 50 som nådde toppen på 90-tallet, altså. Kritikerroste Snail Mail og hennes indiepop kommer, og stjerneskuddet Wet Leg skal spille deilig indie for alle hjerteknuserne. Fra Norge kommer

Susanne Sundfør, I Was A King og Frøkedal. Loaded byr på litt pop, litt psykedelika, litt R&B, og masse, masse rock.

– Hannah Kleiven

Lyse netter, Moss 10.–11. juni

Om du skulle være interessert i en litt annerledes festivalopplevelse, er Lyse netter i Moss en sterk utfordrer. Kulturfestivalen er arrangert av indie-kulturhuset House of Foundation og har garantert en utenlandsk artist eller tre du ikke har hørt om før. I tillegg er det mulig å få med seg kjente og

kritikerroste norske favoritter som Cezinando, Metteson og Jaga Jazzist, samt en rekke spennende kunst - og litteraturprosjekter.

– Magnus Rygge

Neon, Trondheim 10.–11. juni

Etter at den nye festivalen Neon ble annonsert, kan det virke som det er hit alle trondheimsstudentene skal i sommer. På bookingen av artister har de slått på stortromma. Fredagen inneholder så å si alle de største artistene innenfor norsk hiphop, fra Arif og Karpe til B-Boy Myhre, mens lørdagen kan friste med blant annet Highasakite og Emilie Nicolas. Sannsynligvis kjenner du noen som skal på denne, så hvorfor ikke henge deg på mens du kan?

– Øyvind Soldal Rasmussen

Roskilde festival, Roskilde 25. juni–2. juli

Alle du noensinne ville ha sett live, kommer til Roskilde. Nesten. De heldige som fikk tak i billetter før det ble utsolgt, kan glede seg til Post Malone, Dua Lipa, Megan Thee

Stallion, Haim, Jack Harlow og Tyler, The Creator. For pønkerne og rockerne, så kommer Idles, The Strokes, Turnstile, Squid, Modest Mouse og The Smile. Personlig gleder jeg meg mest til å gråte til Phoebe Bridgers og Mitski, for så å danse til Little Simz og TLC. For de mindre heldige som ikke fikk billett, anbefaler jeg å sjekke finn.no. På årets Roskilde kan man forvente mye bra musikk, masse folk som er klare for festivallivet, og mange, mange pils.

– Hannah Kleiven

Trænafestivalen, Træna 7.–9. juli

Campfestivalen på den lille øya på helgelandskysten burde ligge høyt på enhver festivalelskers ønskeliste. Trænafestivalen har blant annet blitt nevnt av The Guardian som Én av Europas ti beste festivaler og er kjent for å være en serverdighet på grunn av det idylliske landskapet festivalen tar plass i. Er det ett år du virkelig burde gripe sjansen, er det i år, for ikke bare kan Træna endelig nytes i normale tilstander igjen, men de feirer også 20 år. La deg sjarmere av Fieh, få nakkesleng med Lazy Queen og dans

deg inn i natten med kultfavoritten Tacobitch. Jubileumsfesten serverer også blant annet Metteson, Niilas, Kim Dürbeck, Smerz og Kamelen.

– Tina Løvås

Malakoff, Nordfjordeid 21.–23. juli

Malakoff-festivalen har gjort seg kjent som en rockefestival i flotte naturomgivelser i Nordfjordeid på Vestlandet. I tillegg har de en sjokkerende evne til å booke perfekt store og små artister fra innland og utland til den lille bygda. I år kan du få med deg albumaktuelle og kritikerroste rockeband som brenn., Honningbarna, britiske Idles og ikke minst amerikanske Turnstile. De mer pop- og rapporienterte trenger heller ikke føle seg nedprioritert, da festivalen også kan skilte med artister som Metteson, Veronica Maggio, Trippie Red og Slowthai.

– Magnus Rygge

Olavsfest, Trondheim 28. juli–3. august

Hvis du er ute etter noe spektakulært, og musikkopplevelser for livet, er Olavsfest festivalen for deg. Islandske Björk, som er en av musikkens viktigste og største kunstnere, skal spille med Trondheimsolistene på festningen. Billetten er nokså dyr, men det kommer til å være verdt det, jeg lover. Ikke nok med det, men kritikerroste Bjørn Tomren kommer og skal jodle og pønke i Borggården. Ellers kommer Ane Brun og Kae Tempest, og ulike forestillinger står også på programmet. Temaet for festivalen er håp, og jeg håper og tror at dette blir kulturopplevelser jeg sent vil glemme.

– Hannah Kleiven

Anmeldelser:

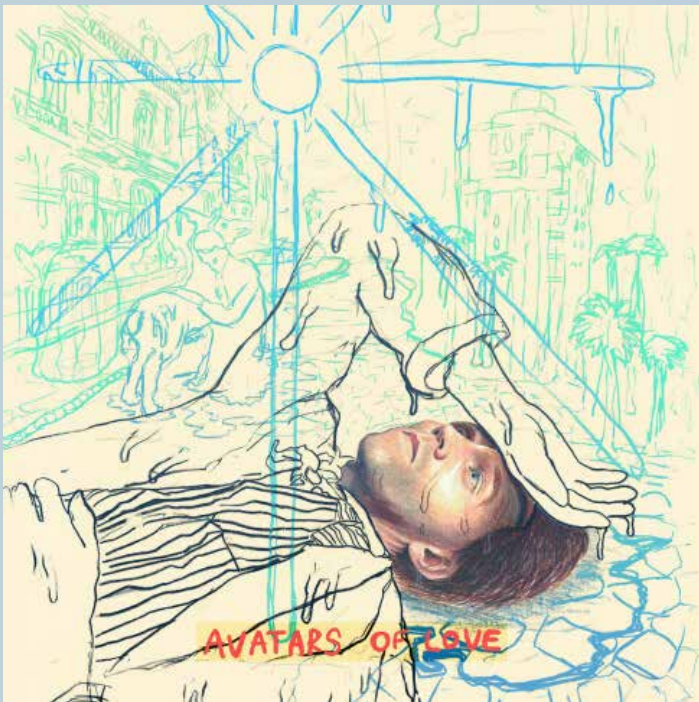

FOTO: PLZ/Nikolai Torgersen

I mange år var Sondre Lerche en sjarmerende indiepop-artist som absolutt hadde meloditeft og formidlingsevne, men som kanskje manglet et litt sterkere fokus i utgivelsene sine. Med den herlige *Please*-, *Pleasure*- og *Patience*-trilogien, sammen med drøssevis av fantastiske konserter, fant han virkelig sin nisje i det norske musikklivet. *Avatars of Love* overgår alt han tidligere har gjort.

Du har mest sannsynlig allerede hørt at *Avatars of Love* er et mesterverk. Dobbeltalbumet har allerede blitt hyllet med store ord av så og si alle musikk-skribenter her til lands. Etter å ha hørt gjennom det noen ganger er det umulig å ikke stille seg bak hyllesten.

Dette albumet er et halvannen times langt kjærlighetsbrev til musikk. Her møtes musikalske inspirasjonskilder på helt nye og grensesprengende måter, i komposisjoner og arrangementer i verdensklasse. Det er en raffinert, dyp og elskverdig samling av alt fra indiepop til tin-pan-alley-jazz, fra sør-amerikansk popmusikk til ambient og elektronika. Likevel låter alt Sondre Lerche.

Mer enn noe annet tar Lerche seg svært god tid på *Avatars of Love*. Han utvikler hver melodi, hvert riff og hver idé lenge nok til at hvert eneste klimaks og refreng blir enormt tilfredsstillende. Albumets lengde er et resultat av nettopp dette. Det er så mange idéer her at det ville blitt fullstendig overveldende om albumet og låtene hadde vært kortere.

Ta for eksempel «Guarantee That I'd Be Loved». Det er en slående vakker, melankolsk visesang med intet mindre enn syv ganske så like vers. Gjennom disse versene rekker Lerche å introdusere strykere og synter som tar arrangementet og historien som fortelles til nye høyder. Det samme gjelder for «Now She Sleeps Beside Me», der samtidskomponist Øyvind Torvund stiller med et strykearrangement av en helt annen verden.

Sondre Lerche viser seg fra sin mest poetiske side her. Tekstene treffer så utrolig godt, fra surrealistiske bevissthetsstrømmer og mystiske observasjoner på «Dead of The Night» til snerten formidling av musikalske inspirasjonskilder på tittelsporet.

Sondre Lerche *Avatars of Love*

Avatars of Love er så intelligent, vakkert og storslagent som popmusikk kan være.

TEKST: Magnus Rygge

Sistnevnte er så intelligent gjennomført at man ikke kan gjøre annet enn å glise fra øre til øre. Samtidig er det merkelig rørende å høre «Signs» av Drake og «Signs» av Snoop Dogg, nevnt så tett opptil William Basinskis ambientklassiker *The Disintegration Loops*.

Om *Avatars of Love* er for alle, er vanskelig å si. For de mest eksentriske blant oss vil det kanskje være litt for tilgjengelig, mens det for andre vil være for eksperimentelt og overveldende. Jeg mener likevel at dette albumet fortjener et forsøk av alle ulike lyttere, fra de aller største nerdene, til den mest hitslukende gjennomsnittslytter. Det er virkelig så bra.

Mesterverk er et ord som burde spares til album som *Avatars of Love*. Det er en ambisiøs og eksperimentell, men også fengende og rørende triumf som kommer til å stå igjen som en mastodont i norsk musikkhistorie. Da er det vanskelig å ikke hoppe på toget av anmeldere som allerede har badet det i hyllest.

Wet Leg – Wet Leg

Wet Leg har laget et useriøst kultrop til alle som er litt forvirra.

TEKST: Hannah Kleiven

Den britiske duoen, bestående av Rhian Teasdale og Hester Chambers fra Isle of Wight, har vært på enhver indierock-tilhengers radar etter hitsingelen «Chaise Longue», som kom sommeren 2021. Verden, og meg, hadde store forhåpninger til Wet Leg, og jeg er overrasket og spent på fortsettelsen til ett av mine nye favoritt-indieband. Albumet byr på humoristiske linjer med tekst, et primalskrik og historier, som enhver i-midten-av-20-åra-og-forvirra kan relatere til.

Noe av det kule og fascinerende er den nærmest uinteresserte stemmen til Teasdale, som ligger langt fremme i lydbildet, oppå gitarene og de skarpe trommene. Likevel er lydbildet jordnært, og man føler seg hjemme. Det er lekent og trist, det er nyskapende, men gammelt – og ikke minst utrolig fengende. Det er soveromspop, bare rockete. Det er Breeders, The Strokes og ikke minst Sleater-Kinney. Gjennom plata er det en destruktiv følelse, et skrik om hjelp, men så ender det i at alt som egentlig trengs for å fikse alle livets problemer, er et boblebad.

«Angelica» og «I Don't Wanna Go Out» er historien om den festen du ikke ville på, men ble dratt med på mot din vilje, og det var akkurat like dritt som du forestilte deg. Den berusede gutten i det nystartede bandet som prøver seg, og ber deg om å høre på singelen de akkurat har sluppet, mens alt du egentlig vil, er å finne den gratis ølen du ble lovet. Wet Leg gir faen i om du er kul og i band. De beskriver følelsen av å henge med de samme folka, gjøre

de samme tingene og tanken om at alle kommer til å dø og ingenting egentlig betyr noe.

Den feteste låta, «Wet Dream», passer til hvilken som helst åpningsscene i en film, hvis filmen inkluderer kåte tenåringer, en bil, en dvd-sjappe og masse, masse øl. Trommene ligger som en stressfaktor som sammen med stemmen til Teasdale bygger seg opp til å eksplodere i et utrop – «Let's Begin»!

Etter dette tar Wet Leg tempoet litt ned, og leverer «Convincing» og «Loving You», som er mer poppete og pene. Mindre skranglete, roligere og med et lystigere toneleie. Selv om tekstene er like mørke og humoristiske. Slik som på «Loving You», som er et hatbrev til enhver eks. «I don't wanna have to be

friends / I don't wanna have to pretend / I don't wanna meet your girlfriend / Hope you choke on your girlfriend.» Lo du? Det er lov.

Wet Leg har gitt oss et sterkt debutalbum og beviser at de er her for å bli. Gjennom hele albumet eksperimenterer de med rocken, og samspillet mellom prating, ekko, koring og synging funker. Det er kult, det er hjemmekoselig. Albumet er verdt en lytting om du er på en berg og dalbane, om du er noen som forsøker å finne meningen med livet, men har innsett at det ikke er noen, og at det er helt okey. Det er et album for deg som akkurat har blitt dumpa, deg som skal dumpe noen eller deg som bare vil le litt av livet. Så ta deg et boblebad og chill til litt moro rock and roll.

FOTO: Domino Records

Kontaktannonser:

Mommy Maja (26)

Leter du etter ditt livs store kjærlighet? Trenger du en stødige dame å lene deg på, eller en selvstendig kvinne å se opp til? Maja er den perfekte for deg! Men kommer du gjennom nåløyet? Send din søknad til maja-soker-mann@uka.no for å teste dine sjanser. Kanskje blir du drifta akkurat som huset blir? Hun er god på både daglig og nattlig drift.

PS: Slapp av, hun tar regninga ;)

Savner du å spille folkemusikk?

Eller er du interessert i hva det er? Bli med i studentspelemannslaget Snaustrinda! Vi har opptak i starten av hvert semester. Kontakt: Snaustrinda-sjef@samfundet.no

KVISS

KVISSMESTER: BENEDIKT ERIKSTAD JAVOROVIC
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviiss@studentmediene.no

1.

Hvem avgjorde cupfinalen mellom Molde og Bodø/ Glimt den 1. mai?
2.

Hva er navnet på stålverket i Mariupol, Ukraina som lenge har vært under beleiring av russiske styrker?
3.

Hvilken president er å finne på USAs femdollarseddel?
4.

Hvor mange sjokoladebiter får du i en vanlig pakke Smil?
5.

Hvilken skuespiller spiller seg selv i filmen *The Unbearable Weight of Massive Talent*?
6.

Hvilket dyr er det fysisk største i delfinfamilien?
7.

Hva er navnet på detektiv Hercule Poirots trofaste følgesvenn?
8.

Hvor er Norges riksregalier utstilt?
9.

Hvilket ord fra swahili brukes for å beskrive slavehandelen, også kjent som det afrikanske holocaust?
10.

Hva er natriumhydroksid bedre kjent som?
11.

Hva er navnet på den franske fiskesuppen som er tradisjonell i havnebyen Marseille?
12.

Hva var prislappen på Elon Musks nylige Twitter-kjøp?
13.

Hva er navnet på den mektige italienske fotballagenten, blant annet kjent for å representere Erling Braut Haaland, som nylig gikk bort?
14.

I et monopol er det kun én selger av et produkt, men hva kalles motsetningen av dette, der det kun er én kjøper av et produkt?
15.

Hvem tok over som kommunal- og distriktsminister etter at Bjørn Arild Gram ble forsvarsminister?
16.

Hvilken artist slapp albumet *Enten Går Det Bra, Ellers Går Det Over* i slutten av mars?
17.

Det nye spillet *The Skywalker Saga* er det siste i en serie som blander *Star Wars* med en type leketøy. Hva slags leketøy?
18.

I hvilket land finner man vinregionen Stellenbosch?
19.

Hvem ble nylig valgt til ny leder av Norsk studentorganisasjon (NSO)?
20.

NTNUs kommende masterring må kunne sies å ha et ordspillpreget navn. Hva er navnet på designet som ble valgt?

1. Sivert Mannsverk 2. Azovstal 3. Abraham Lincoln 4. 13 biter 5. Nicolas Cage 6. Spekkhogger 7. Kaptein Haslings 8. Erkebispegården i Trondheim 9. Mafia 10. Lut 11. Bouillabaisse 12. 44 milliarder dollar 13. Mino Raiola 14. Monopsoni 15. Sigbjørn Gjølsvik 16. Tix 17. Lego 18. Sør-Afrika 19. Maika Godal Dam 20. Ringvirkninger

HVILKEN SOMMERJOBB FÅR DU I ÅR?

ILLUSTRASJON: VICTORIA STENSHAGEN

0–5 poeng:

AVISBUD I UNDER DUSKEN:
Veldig dårlig betalt sommerjobb, spesielt ettersom det ikke kommer noen ny avis før høsten.

6–10 poeng:

KRONJUVELPUSSEANSVARLIG:
Dette er ikke en eufemisme. Vi snakker om å helt uskyldig sørge for at kongen får juvelene sine pusset.

11–15 poeng:

PASSE APEN JULIUS:
Arbeidsoppgavene inkluderer å stille erstatte ham med en ny lignende ape om han skulle gå bort.

16–20 poeng:

PERSONLIG ASSISTENT TIL KAPTEIN SABELTANN:
Personlig assistent til kaptein Sabeltann: Du får gleden av å krølle hans lange lokker og vokse den vakre mustasjen.

SPITPOSTEN

Spit: Fra trøndersk; Diversegjengen.

Trondhjems grønneste presse gjennom 24 år. Stor på bingo og Instagram!

Registrerarar:

...at Samfundet ikke har lært
...at ISFIT da...
...at kanskje vi når internasjonal presse igjen?
...at SM brydde seg ikke uansett
...at i hvert fall ikke sisteplass
...at det einaste forsvarsministrane veit korleis å forsvare er seksuell trakassering?
...at Fitteblekka er tom saker
...at da er det bra man kan skrive om bussen
...at UNDER BUSSEN!
...at verv redder din psykiske helse
...at redder din psykiske helse vervet?
...at enten går det bra eller så går det over
...at den var ny. Funnet på den selv?
...at LØK gruste KLST i fotball
...at 8-1 ryktes det?
...at blir det en tilsvarende nedsabling når FK møter Radio Rævhøl?
...at og NTNU tror krigen er over????
...at les mer på underdusken.no/spitposten
...at Cezinando stjal ikke stolene, han bare berga de
...at troféet er grønt igjen
...at det har kommet for å bli
...at grønt er skjønt
...at vinonsdag uten vin er bare ONSdag?
...at spunting ikke er de samme som pynting
...at Ruta eller Rutta?
...at Henry Morton Stanley
...at lysekrone er mer verdt enn hvite og blå striper
...at Gravkammer til Fredrik Akre bygges under fengselstomta
...at de gamle er eldst
...at du kan nå søke fotoredaktør
...at publikumsstemmer er noe dritt
...at spitten kan åpenbart kjøpes

Utgavens dyr: Rødoksen

Rødoksen lever i en metallstall, men straks taket sprettes, strekker den vingene sine og flyr sin vei. Når den først er ute, kommer den aldri tilbake. Rødoksen har utviklet en enorm aggressivitet for røde flagg, noen vil til og med hevde at dens lynne er en såkalt «avtalebryter». Raute gjør rødoksen ikke, men det ryktes at den er glad i en aldri så liten dialektflørt, med en forkjærlighet for Vestlandets kriker og fjorder. Å temme den er det ingen som har klart, men den lar seg raskt sjarmere av alt som glinser. Rødoksen er et sosialt vesen, og samles typisk i firkløver. Sist ble den sett på Old «Mac» McDonald.

SPITPOSTEN MENER: EN ODE TIL MATBUTIKKEN!

Det er noe fantastisk kommunistisk og egalitært over matbutikken. Matbutikken er en arena der penger og sosial status viskes ut via det eldgamle køsystemet som har vært uendret siden tidenes morgen. Det er derfor med stor sorg Fitteblekka ser inntoget av de selvbetjente kassene, og deres kaos overtar. Vi tror FRP i regjering har skylda.

SAMFUNDET ER TOMT FOR ØL

Finansstyret skal se på muligheten for å beredskapslagre øl etter at DrikkeGjengen fikk uhindret tilgang til Husets kjeller. Den største prestasjonen er å finne Husets kjeller. Fitteblekka mener at et beredskapslager av kjellere også kan være nødvendig. Og beredskapslagring av funkepanger. Og fernet. Og øl. Og sprit. Og vin.

SPITPOSTEN AVSLØRER: DETTE BETYR DG

Vi tror at DG betyr:

DrikkeGjengen
De Grønne
De Gamle
De med Gaffateip
De Gudløse
De Gjengløse
Dag Herrems Gjeng
De Gærne
Dagens Grønnsaker
Det er Gøy

SAMFUN(D)ET SLÅR SPREKKER:

Lei av å stå i kø inn på Samf? Fortvil ikke, Ruta løser det. Sprekker er på gang. Ikke la muligheten gå fra deg. For plutselig må du svømme inn.

PSTEREO22

15

MARINEN 19.-20. AUGUST

SIGRID
WOLFMOTHER^{AU}
GIRL IN RED
DUMDUM BOYS
FUTURE ISLANDS^{US}

METTESON

SLEAFORD MODS^{UK}

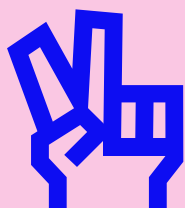
THE LIONHEART
BROTHERS PRES. «DIZZY KISS»

TKAY MAIDZA^{ZW/AU}

ASH OLSEN

+ MANGE
FLER!

15

STUDENTPASS
1599,- + AVGIFT

PSTEREO22

SIKRE DEG BILLETTER PÅ [PSTEREO.NO](https://pstereo.no)

TRONDHEIM KOMMUNE

Trøndelag
fylkeskommune

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway